

NAŠA LUČ

november 2004, letnik 53, številka 9

MESEČNIK ZA SLOVENCE PO SVETU

Na praznik vseh svetih gre naša misel do velike množice »iz vseh narodov in rodov in ljudstev in jezikov, ki stojijo pred Božjim prestolom in pred Jagnjetom, oblečeni v bela oblačila in s palmami v rokah« (Raz 7,9), kot jih je videl v preroškem videnju apostol Janez. To so naši bratje in sestre, ki so odšli pred nami v večnost z znamenjem vere in počivajo v Bogu.

Vsi sveti je praznik tistih, ki niso vpisani v uradni koledar Cerkve, tistih, ki so živeli tiho in so bili neopazni, ljudi brez izjemne zgodovine, ljudi, ki se jih ni polastila nobena legenda, toda živeli so program, ki je nakazan v blagarih, ki smo jih slišali. Bili so ubogi v duhu, čisti v srcu, krotki in usmiljeni, miroljubni, lačni in žejni pravice, veseli sredi preganjanj. Oni so dospeli do svojega cilja. Medtem ko mi hodimo v veri in gledamo nejasno kakor v zrcalu, so oni že deležni božjega življenja in vidijo Boga iz obličja v obličje. Medtem ko smo mi še v deželi smrtne sence, so oni že prestopili prag večnosti in so v božji slavi. Vsi sveti, naši poveljčani bratje in sestre, nas spominjajo na cilj našega življenja, na našo neverjetno vzvišano poklicanost.

Nadškof Franc Rode

NAŠA LUČ

Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Ljudje brez prave prihodnosti 2

Veselite se
z nebeškim Jeruzalemom 6

In memoriam 7

Hočemo videti Jezusa! 8

Zahvala za letino 9

Zmaga – olajšanje – upanje 10

Prisluhnimo domovini 11

Slovenija moja dežela 14

Iz življenja
naših župnij 16

Leto brez sonca 37

Lučkin kotichek 41

Malo za šalo 42

Oglasi 43

Prva str. ovitka: A. Veber: Cerkev in pokopališče
v Spodnji Idriji

Druga str. ovitka: Z. Podrinski: Ob prvem novembru
Tretja str. ovitka: Arhiv NL: 36. vseslovensko
romanje v Einsiedeln

Četrta str. ovitka: P. Pokorn: Kamniške planine
(Moste)

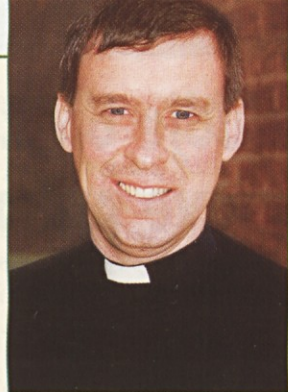
Prelomni dogodek

Volitve 2004 so pomemben mejnik v zgodovini slovenske demokracije. Dve stvari sta namreč tako zaznamovali dogajanje, da niso bile zgolj nekaj običajnega.

Najprej stavka slovenskih novinarjev, ki je pokazala na pomen obveščenosti v demokratični družbi. Za stavko slovenskih novinarjev se vse bolj kaže, da jim je bila prefinjeno podtaknjena. Zato, da bi zmanjšali odmevnost poraza in začeli ustvarjati videz izrednih razmer, so tisti, ki so slutili polom, izbrali 3. oktober za stavko in medijski molk. Pogajalka s strani Gospodarske zbornice, ki je arogantno zavračala pogovor s sindikatom novinarjev, je bila namreč nekdanja pomembna funkcionarka ZLS. Ko so nekateri novinarji sprevideli igro, v katero so bili zavedeni, je bilo prepozno. Odrskati nekomu pravico do informacije je značilnost neke druge dobe. Samo v totalitarnih sistemih so počeli tako. Volitve kot najvažnejši dogodek demokratične družbe ne morejo biti sredstvo za sindikalni boj.

Druga stvar, ki bo še dolgo odmevala v naši javnosti, pa je zmaga Koalicije Slovenija. Slovenci smo s tem dokončno naredili križ čez kontinuiteto. Res je, še bo težko. To se kaže že z zbiranjem glasov za večino v parlamentu, a dejstvo, da je pomemben del slovenskega volilnega telesa rekel »ne« LDS – stranki, ki je 12 let vladala Sloveniji, je daljnosežno. Liberalna demokracija, ki je bila naslednica ZSMS in SZDL, je zaradi arogance, s katero je vladala v zadnjih letih, upravičeno izgubila kar tretjino glasov. Poraz kontinuitete je pomemben za preboj zdrave slovenske zavesti, saj so nam od leta 1945 dopovedovali, da so za vladu sposobni le eni – »naši«. Poslej tako ne bo moglo biti nikoli več. Žal je volilni sistem tak, da je tudi 70.000 glasov, ki so jih dobile zmagujoče stranke več, premalo za večino v parlamentu. A to je že druga zgodba in prepričani smo, da bo Janez Janša, ki je zmagal v vojni za samostojno Slovenijo, zmožen boje še v drugi vojni – za oblikovanje normalne demokratične vlade.

Kaj pomenijo volitve za vas, dragi rojaki po svetu? Najprej je njihovo jasno sporočilo, da so bili vaši glasovi še kako pomembni, in če bi jih bilo še več, bi bila sestava parlamenta drugačna. Prav nekaj stotin glasov rojakov po svetu bi prišlo še kako prav zmagujoči koaliciji, ker bi pripomogli, da bi satelitska upokojenska stranka izpadla iz boja za sedeže v parlamentu. Z novo vlado bodo zaveli drugačni vetrovi tudi za vas. Do besede bodo lahko prišli mnogi uveljavljeni slovenski strokovnjaki iz sveta, ki so ji doslej izrivali iz odločanja o usodi naše države. S pomočjo mnogih, ki ste se uveljavili v svetu, bo Sloveniji dokončno zavladovala stroka, ne pa ideološki predsodki in privilegiji. To pa bo prineslo v naš prostor sproščenost, našemu narodu pa zdravo samozavest.

Franci Petrič

Ljudje brez prave prihodnosti

Jože Možina, novinar TV Slovenija, je dvakratni dobitnik prestižne nagrade sklada Josipa Jurčiča. Po rodu je Primorec iz Dobravelj iz županije Vipavski Križ.

Ko ste prejeli nagrado sklada Josipa Jurčiča, je predsednik odbora Drago Demšar zapisal, da jo je prejel novinar, ki izpolnjuje temeljno načelo sklada – resnicoljubnost.

To je ena izmed najvišjih ocen, kar jih nek novinar lahko dobi. Sam sem bil izredno počaščen, ko sem to slišal, še zlasti ker v Sloveniji novinarji nismo na najboljšem glasu prav tako kot tudi mediji ne. Slednji danes, vsaj tisti najbolj vplivni, na žalost ne dajo dosti na resnicoljubnost. Meni osebno je to pomenilo veliko priznanje za moje dosedanje delo in me je na nek način potrdilo, da sem na pravi poti, da delam korektno, prav in pošteno.

Kako vi pri svojem novinarskem delu zbirate informacije in kako se pri svojem delu odločate, kaj v določenem trenutku dati v javnost in kaj zamolčati?

Veste, dilema največkrat ni v tem. Če imaš argumente, moraš povedati vse, pa naj stane, kar hoče. V vseh svojih oddajah in dosjejih, ki sem jih naredil na TV Slovenija, sem vedno skušal slediti temu svojemu prepričanju. Včasih lahko stvari poveš na malo bolj rafiniran – tenkočuten način. Mislim, da si kot novinar dolžan povedati stvari jasno in glasno, ne pa da jih ovijaš v neko tančico in minimaliziraš sam pomen določene informacije. Biti moraš direkten. Samo tako se lahko izogneš dilemam, nejasnostim in potvarjanju realnosti. To prepričanje sem prinesel iz domače vzgoje v naši družini in nenazadnje je to tudi del naše krščanske vzgoje, ki sem je bil deležen. V krščanstvu je resnicoljubnost ena izmed glavnih prvin. Vsi duhovniki, ki so prihajali v našo hišo, so imeli to držo in vse to se je preneslo tudi name.

Kakšna je po vašem mnenju danes odgovornost novinarja do javnosti pri njegovem delu? Vemo namreč, da je vpliv medijev danes zelo velik.

Res je. Moč medijev je danes izredno velika. Še močnejše kot v trdnih demokracijah je moč medijev prisotna v tranzicijskih družbah, katere del smo mi sami. Če je bil prej pred letom 1990 vpliv na medije predimenzioniran, vse kar se takrat na televiziji ni pokazalo, se ni zgodilo, je ta odgovornost danes še večja. Vsi mediji in novinarji iz tistega časa bi se morali danes zavedati, da jih je tisti politični sistem takrat ponižal na najnižjo možno raven – vsi so morali biti praktično v partiji. To se je odražalo tudi pri pisanju novic in dogodkov. Mediji in novinarji so bili podaljšana roka politike in ne neka avtonomna skupina. Sedaj smo v času, ko je to formalno oblikovano drugače, praksa pa na žalost velikokrat pokaže, da v resnici še ni tako. Da ne bomo delali krivice, naj takoj povem, da sam poznam veliko odličnih ljudi, ki so prej delali, če hočete tudi na Komunistu, pa so danes izredno kompetentni in znajo uredniško opraviti svoje delo zelo profesionalno in dobro. Tako da stvari niso popolnoma enoznačne. Generalno gledano pa medijska situacija v Sloveniji ni najboljša.

Prvo nagrado sklada ste prejeli za dosje Zločin, ki ne zastara. Ta je obravnaval množične poboje v Slovenski Bistrici. Kako to, da ste se pri svojem delu zavzeli prav za to, danes za mnoge marginalno skupino ljudi in za temo, za katero danes mnogi ponižujoče rečejo, da gre zgolj za preštavanje kosti?

Res je, da tako govorijo mnogi. Toliko ljudi kot je bilo pri nas pobitih po vojni, je svetovni rekord, če lahko tako rečemo. Recimo Tezno pri Mariboru je največje množično grobišče v Evropi. Vemo, da se je civilizacija

začela takrat, ko je človek začel pokopavati svoje mrtve. Takrat se začne človekova kultura. Pri nas pa smo to desetisočletno civilizacijo pretrgali leta 1945. Zakaj sem se odločil za to kategorijo ljudi? Zato ker me ne zanima neka elitna, s kapitalom obložena skupina ljudi, ki ti je za dober prispevek pripravljena celo plačati. Mene kot novinarja zanimajo prav ti obrobni, skriti primeri, ki pa lahko tako glasno in jasno spregovorijo o resnici, laži, trpljenju in upanju, ki so ga v sebi, pod zemljo nosili petdeset let. Morda me je k temu privedla tudi moja zgodovinska izobrazba in imam do teh vprašanj nekaj več afinitete. Kot novinar sem dal ljudem priložnost, da so spregovorili, čeprav mnogi sploh niso imeli dovolj poguma. V takih trenutkih tudi meni ni lahko. Vedno pa poskušam dati možnost, da spregovori tudi nasprotna stran. Šele potem zaključim svoje novinarsko delo in ga povežem v neko celoto. Tak prispevek kriči zaradi vseh krivic, ki so se zgodile nekoč in jih na nek način podaljšujemo še v današnji čas. In prav tu se kaže dvoličnost naše slovenske družbe: strašne krivice, ki so se nekoč zgodile in pravzaprav ne terjajo nič drugega, kot da se ljudem povrne dobro ime, nekateri imenujejo preštevanje kosti. Kakšna dvoličnost!

Kako iščete ljudi, sogovornike, ki naj bi spregovorili o dogodkih z obeh strani? Ali morda tudi oni sami poiščejo vas?

Moram reči, da me sedaj po teh oddajah vedno več iščejo ljudje sami. Imam toliko klicev, da pravzaprav sploh nimam možnosti, da bi posnel vsa njihova pričevanja. Pri nas na žalost ne obstaja institucija, ki bi se ukvarjala s temi posamezniki, ki so svoji nedolžnih civilnih žrtev. Mislim, da je skrajni čas, da se organizira neka skupina ljudi, neko društvo, ki bi zapisala vsa ta pričevanja. To bi bilo zelo dragoceno tako za državo samo kot za boljše poznavanje zgodovinskih dejstev. Stvari je potrebno za sedaj samo evidentirati, kasneje pa je mogoče vse to na podlagi dejstev umestiti v zgodovino našega naroda.

Ko sem raziskoval poboje v Slovenski Bistrici, so nekateri posamezniki potrebovali veliko osebnega poguma, da so lahko spregovorili v kamero. Eden izmed njih je tudi gospod Lešnik, ki je kot otrok stanoval blizu tega bunkerja, v katerega so zaprli in kasneje razminirali toliko ljudi. Bil je le otrok, ki je bil priča temu grozodejstvu. Človek brez krivde, ki pa je vse to doživel. Njegova mama je menda doživela živčni zlom in do danes niso preboleli te izkušnje. Da bi spregovoril, ga ni mogla prepričati niti njegova žena. Šele na prigo-

varjanje prijatelja je spregovoril. Na to smo čakali skoraj dva meseca. In ko vidiš, da je človek po 60 letih v sebi še tako zavrt, ti je jasno, da je bilo takrat nekaj hudo narobe oziroma da mora biti nekaj hudo narobe tudi s sedanjo družbo in državo. Ljudje so še vedno negotovi in živijo v nekem strahu. Bojijo se neprijetnosti in težav, ki bi nastopile zaradi njihovega pričanja.

Pogovarjal sem se tudi z nekim duhovnikom, ki naj bi mi povedal veliko stvari, ki jih je sam doživel. Ko je prišel trenutek, da to dejansko storimo, je onemel in ni mogel nič povedati. Povedal je veliko manj, kot je tisto, kar je vedel. Njegovi kolegi pa vedo, da ve še vse kaj drugega. Preprosto ni šlo.

Pred kratkim smo lahko na prvem programu RTV SLO gledali vaš novi dosje z naslovom Zamolčani – moč preživetja. Ali lahko našim bralcem na kratko predstavite vsebino, ki je doma tako razburkala javnost?

Če dokumentarec Zločin, ki ne zastara govori o povojnih pobojih domobrancev in civilistov, pa je bilo medvojno nasilje veliko bolj zavito v skrivnost. O njem se sploh ni nič govorilo. Tukaj mislim predvsem na revolucionarno nasilje na Slovenskem. Zanimiva je tudi sama razsežnost tega nasilja. Pri nas do sedaj sploh še ni bilo popisa teh žrtev. Če bi bil popis narejen, bi se NOB postavil na glavo. Ta dokumentarec torej govori o potomcih tistih, ki so bili med vojno žrtve revolucije. Govorimo torej izključno o civilnih osebah. Govorimo o tistih civilih, ki so jih od leta 1942 naprej partizani oziroma VOS, ki je bila partijska eksekutiva, pobila. Tu gre ponavadi za kakšne eminentne ljudi, župane, vplivne kmete, ki niso bili na partizanski strani, vendar daleč stran od kakšne kolaboracije. Niso bili ubiti zaradi kolaboracije, ampak zaradi druge faze revolucije, ki je takrat začela prehitevati. Jaz sem v tej oddaji izpostavil deset primerov, jih je pa dejansko bilo zelo veliko in tudi na tem področju nas čaka še ogromno dela. Po najnovejših podatkih, ki smo jih dobili preko inštituta za novejšo zgodovino, pa se številka giblje preko 4.500 žrtev. To je grozljivo. To je več, kot je padlo sovražnikovih vojakov. Zamislite si, da smo sami pobili več svojih civilistov kot tujih vojakov. Poznamo tudi maščevanje protirevolucijske strani, toda to je bilo v veliko manjšem obsegu. Mislim, da je razmerje 1 : 7.

Kakšne so bile posledice svojcev teh civilnih žrtev?

Med vojno so ti ljudje na zelo krut in krvav način zgubili svoje starše, po vojni pa so bili ponižani v kasto nižje od ostalih ljudi. Imeli so starše brez imena, niso smeli žalovati, niso imeli grobov ... tem ljudem se je režim maščeval še celo povojno obdobje na različne načine. Bili so stalno šikanirani, niso dobivali štipendij, bili so prikrajšani za vse bonitete, ki so jih imeli drugi prebivalci. Enostavno so to bili ljudje brez prave prihodnosti. Najhujše pa je to, da je režim to zaznamovanost staršev prenesel na njihove otroke, ki prav tako niso bili nič krivi. V oddaji sem izpostavil tiste, ki so preživeli, zato ima naslov »moč preživetja«. Ljudje so se v oddaji izpostavili kot tisti, ki so preživeli. Ko sem z njimi govoril, sem opazil, da so vse svoje življenje gradili v odpuščanje tistim, ki so zločin zakrivali. Ti ljudje so zame na nek način prave človeške veličine. Večinoma delujejo v raznih humanitarnih organizacijah in v okolju, kjer živijo, so poznani kot dobri ljudje.

Kako je naša država uredila status različnih žrtev v tistem času?

Pri nas imamo dva zakona, ki se ukvarjata z medvojnimi in povojnim obdobjem in poskušata popraviti nekatere krivice. Imamo zakon o žrtvah vojnega nasilja in zakon o popravu krivic. Ta dva pa ne urejata statusa med vojno pobitih civilnih žrtev, ki so jih pobile vojaške enote NOB. Slovenija je torej te žrtve preprosto obšla, in to je nova diskriminacija teh oseb. Pred nekaj tedni je bila na ustavno sodišče vložena pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti zakona o žrtvah vojnega nasilja in zakona o popravu krivic.

Oddaja Zamolčani – moč preživetja je bila na sporedu najprej najavljena, pa kasneje prestavljena in znova umeščena v redni program. Kaj se je sploh dogajalo?

Ti zapleti, potem ko je bila oddaja že narejena, so pravzaprav sramota za nacionalno televizijo ali pa če hočete za demokratično družbo. Za svojo oddajo sem imel vsa potrebna dovoljenja, da je narejena v taki vsebini in v taki dolžini. Mislim, da so se odgovorni premalo ukvarjali z mano, morda preslabo opravljali nadzor. To je njihov problem in ne moj. Uredniki niso zgodovinarji in slabo poznajo to tematiko. Ko je bila najava oddaje že zunaj, ko se je že vrtel napovednik, ko so vsi vedeli, da je tema revolucionarno nasilje, takrat pa se je zalomilo. Kar enkrat se je pojavil strašen pritisk, da oddaja ne bi šla v spored. Pritisk se

je preko odgovornega urednika prenesel direktno name. Oddaje nisem hotel spremeniti oziroma je skrajšati. Potem so jo umaknili iz sporeda. Na javni pritisk mojih stanovskih kolegov novinarjev na nacionalni televiziji in tudi novinarskega društva ter teh »zamolčanih«, o katerih je oddaja govorila, se je odločitev od zgoraj spremenila.

Od kje prihajajo ti pritiski na novinarja?

Zgodba je zelo zapletena in je bralci ne bi povsem razumeli. Naj se ve, da je pritisk bil, in to zelo velik. Na koncu je oddaja bila na sporedu, tisti, ki so ji nasprotovali, so jo morali znova uvrstiti na spored in odziv je bil zelo velik. Mislim, da je težava v tem, ker sta v prispevku spregovorili obe strani – žrtve in izvajalci. Očitno nekateri nočejo, da bi druga stran, ki je vse to zakrivila, sedaj nastopala v javnosti in spregovorila o resnici. Od kje dejansko pritiski pridejo? Mislim, da iz »političnega podzemlja«. Do mene pa je prišel formal-

Po ugotovitvah zgodovinarjev so med drugo svetovno vojno pripadniki NOB pobili okoli 5000 civilistov, 1000 vojnih ujetnikov in 2000 soborcev. Skupaj okoli 8000 oseb, kar je dvakrat več, kot so do marca 1945 pobili okupatorjev, ugotavlja svetovalec Gorenjskega muzeja Kranj Jože Dežman, ki je tudi mentor študijskega krožka, v katerem sodelujejo ožji družinski člani oseb, ki so med drugo svetovno vojno umrle nasilne smrti.

no preko mojih šefov. Saj ni težava v samem pritisku. To se dogaja po vsem svetu. Težava je v tem, da se to iz političnega podzemlja prenese na sam vrh vodstva nacionalne televizije. To je glavni problem. Tu je glavni konflikt interesov in to boli. Mislim, da je to največje ponižanje za nacionalno RTV.

Kako dobite sogovornike na drugi strani, tukaj mislim na tiste, ki nastopajo kot likvidatorji?

To je najbrž eden večjih dosežkov te moje oddaje. Mislim, da je to plod prizadevanja mene in mojega snemalca Jožeta Jagriča, da sva imela toliko poguma in šla enostavno do njega. Najprej sva izvedela ime in priimek enega izmed likvidatorjev in kraj, kjer stanuje. Začela sva ga iskati in najprej sva prišla do nekoga drugega, ki je imel enako ime. Ta nama je z veseljem pokazal na pravo osebo. Ko sem stopil do njega, sem ga neposredno vprašal, ali je on ta oseba, ki je povezana s temi dogodki. Mislim sem, da naju bo poslal proč. V tej svoji zadregi pa je pristal na pogovor. Povabil naju je na žganje in piškote in ob žganju nama je vse povedal, pa čeprav ni hotel "nič govoriti." Povedal je, da je ubijal, da je bilo tega precej, da so bili tisti, ki jih je ubijal, dobri ljudje in da mu je to ukazoval komandant. To je bilo prvo javno priznanje medvojnih pobojev v Sloveniji.

Kdo je torej bil likvidator? So to partizani, VOS ali kdo drug? Stvari so najbrž zelo delikatne?

Mislim, da tu lahko govorimo o partizanih. Ti poboji so umazali celotno partizanstvo. Je pa res, da je bila znotraj partizanskega gibanja služba VOS in znotraj VOS-a posamezniki, ki so bili za te likvidacije odgovorni. Velikokrat so to bili prostovoljci. To mi je v tej oddaji rekel eden izmed partizanov, da so se kar javljali, kdo jih bo in koliko jih je treba. Mislim, da je bila družina pač taka, da so te stvari bile sploh možne. Tisti, ki je sodeloval pri umorih, je najbrž tudi hitreje napredoval in bil deležen določenih bonitet. Če gledamo OZNO in poveljno UDBO, so ravno ti, ki so se s

temi deli ukvarjali, bili potem deležni največjega zaupanja. Bili so zavezani s krvjo. In to šteje. Zaveza s krvjo je pomenila najvišjo stopnjo molčečnosti in zvestobe. Zato se stvari toliko časa niso razvedele in še danes mnogi o tem molčijo. Pravih informacij še danes ni. Mislim, da je celotno partizansko gibanje s tem omadeževano in moralno obremenjeno. To trdim, čeprav so bili tudi moji predniki partizani. Vsi, ki so v partizanih bili, so o tem nekaj vedeli. Seveda pa niso vsi neposredno za to odgovorni. S tem je narodnoosvobodilni boj postal povsem izmalichen. To je na nek način zločin nad partizani samimi.

Kaj pomeni za vas pričevanje partizana Alberta Svetine?

On je poleg Zdenka Zavadlava praktično edini človek iz tega kroga represivnega aparata med vojno in po njej (VOS, OZNA, UDBA), ki so spregovorili. Albert Svetina je imel zelo pomembno vlogo v mojem dokumentarcu Zločin, ki ne zastara. Tam je direktno postavil krivdo Ozne za medvojne in poveljne poboje ter vedenje zanje. Neposredno je tudi imenoval Mitja Ribičič kot tistega, ki je za vse te stvari vedel. Taki ljudje so dragoceni. Zdenko Zavadlav je natančno opisal samo metodologijo ubijanja, kako so določeno skupino pripeljali na določen kraj, jih odvezali, slekli, spet zvezali, jih postavili pred jamo in potem izvedli eksekucijo, da so ljudje padli v jamo. Če teh posameznikov, ki so spregovorili, ne bi bilo, bi vse lahko izzvenelo kot pravljica. In še nekaj je pomembno. Če je določena stvar zapisana, ima svojo vrednost in je trajna. Kaže pa se, da imajo stvari dosti večji odmev in se človeka dosti bolj dotaknejo, če so povedane v kamero. Vsak gledalec, pa ni treba, da je psiholog, lahko takoj ugotovi, kdo govori resnico, kdo laže, kdo skriva.

Kje vidite rešitev? Bodo takšne oddaje, razni dosjeji lahko postavile stvari na svoje mesto?

Ne, ne bodo. Mislim pa, da stalno predvajanje takšnih oddaj in dosjejev lahko premakne javno mnenje, ki se vedno bolj senzibilizira, postaja občutljivo tudi na te stvari. Mi ne preobračamo zgodovine, ampak poskušamo ustvariti nek občutek, vzbuditi tenkočutnost družbe do tega pojava. Mislim, da se bodo potem stvari same postavile na pravo mesto in da bodo žrtve in njihovi svojci dobili dostojno mesto v tej družbi. In takrat bo medvojna in poveljna mentaliteta zla iz tiste dobe dokončno poražena.

Pogovarjal se je Ljubo Bekš

Veselite se z nebeškim Jeruzalemom

Prerok Izaija v enkratni viziji o Jeruzalemu, mestu vesoljnega miru, takole vzklika: »Veselite se s hčerjo jeruzalemsko ... Glej, tako govori Gospod: napeljal bom k njej mir kakor reko ... v naročju vas bodo nosili, na kolenih ljubkovali. Kakor mati tolaži svojega otroka, vas bom jaz tolažil, v Jeruzalemu boste potolaženi« (prim. Iz 66,10–13).

Bog bo zbral vse narode v Jeruzalemu ... tako Izaija. Prerok ne govori o zemeljskem Jeruzalemu, o Jeruzalemu, kjer se še danes, tako kot v Izaijevem in Jezusovem času, sovražijo, obstreljujejo, pobijajo. Govori o utopiji vesoljnega miru, o tistem Jeruzalemu, ki naj bi bil dostojno bivališče človeka, njegovih neodtujljivih pravic, bivališče po meri človeškega in božjega srca.

Drznil si bom to utopijo, ki jo nato na svojstven način živi in oznanja Jezus v evangelijih, imenovati Cerkev. Ne takšno, kot jo večkrat vidimo in doživljamo – nujno vpeto v čas in prostor – večkrat obteženo z okorelimi strukturami, z ljudmi, ki smo žal samo ljudje in ne svetniki. Utopija, ki jo imenujem Cerkev, ima globlje, mistične razsežnosti, ki uhajajo našim očem in zaznavam. Cerkev ima dušo, ima srce. In le iz te duše in tega srca živi naprej, ostaja živa in vitalna pričevalka za večno, za presežno, za sveto.

V teh skrivnostnih globinah Cerkve je ozon, tu je mesto in kraj svobode, tu so barve duhovnosti, tu je sonce in mavrica pa čudovita pluralnost duhovnih darov, karizem. Iz tega bogastva so živeli žene in mošče, ki jih je Cerkev razglasila za blažene in za svete in

vsi tisti, ki jih Cerkev ni uspela imenovati in uvrstiti v seznam blaženih in svetih. Praznik vseh svetnikov, s katerim liturgično začnemo mesec november, pomeni slavlje tega notranjega bogastva Cerkve, njene duhovne veličine. Svetnice in svetniki, preroki včeraj in preroki danes, imenovani in še več neimenovanih, so gradili in še gradijo tisti nevidni, duhovni Jeruzalem, kraj vesoljnega miru, mesto blagrov, ki ga nobena človeška družbena ureditev ne more uresničiti. Čeprav ta Jeruzalem, kot trdi Cerkev, obstaja v polnosti v nebesih, kjer gre za popolno združenje z Bogom, pa ima svoje temelje in svoj obstoj že tu na zemlji. Cerkev je po svojem bistvu, po svoji duši kraj vesoljnega miru, mesto sreče, bivališče blaženega združevanja z Bogom, kraj odrešenosti, tisti Jeruzalem, h kateremu je, po besedah preroka Izaija, Bog napeljal mir kakor reko, kjer je vsakdo kot božji otrok nošen v naročju božje ljubezni in ljubkovan na kolenih božjega usmiljenja. Bog nas v naročju Cerkve tolaži, kakor zna mati tolažiti svojega otroka.

»Mir potuje kakor reka,« je Izaijeve besede povzela znana duhovna pesem, ki jo večkrat slišimo tudi na radijskih in televizijskih programih. »Peace is flowing like a river ...« Mir potuje kakor reka. Ne le iz božjega srca v naročje človeštva. Potuje tudi obrnjeno. V nevidnih in skrivnostnih globinah Cerkve se ta reka iz zemlje vije v nebesa, k Bogu: po molitvi, meditaciji, po darovanju bližnjemu, sočloveku, po darovanem trpljenju. Svetnice in svetniki, pravični, pričevalci za Boga so v svojem združenju s Kristusom nevidna, a učinkovita povezava med zemljo in nebesi. V prvih novembrskih dneh, ko kristjani počastimo spomin umrlih sorodnikov, prijateljev in znancev, prosimo, da bi naši rajni bili v reki miru in odrešenosti, da bi bili dokončno in popolnoma svobodni v Bogu.

Škoda bi bilo, da ob tem tudi zase ne bi sanjali vstopa v večno mesto Jeruzalem. Škoda bi bila tudi, če se ob tem ne bi čutili potolaženi, nošeni v naročju božje ljubezni in ljubkovani na kolenih božjega usmiljenja. Zares, tudi letos meni in tebi, nam vsem »govori Gospod: ... napeljal bom k tebi mir kakor reko ... v naročju te bodo nosili, na kolenih ljubkovali. Kakor mati tolaži svojega otroka, te bom jaz tolažil, v Jeruzalemu boš potolažen.«

Zvone Štrubelj

+ mag. p. **Janez Žnidar**, OFMConv

Po hudi bolezni je v 63. letu starosti v Gradcu na praznik vtisnjenja ran svetemu očetu Frančišku Asiškemu, 17. septembra 2004, zgodaj zjutraj v Gospodu zaspal minoritski redovni sobrat, duhovnik p. Janez Žnidar, ki je svoje duhovniško življenje med drugimi nalogami posvetil tudi delu za slovenske zdomce in izseljence v Gradcu. Pogrebno mašo je vodil škof Anton Stres ob veliki udeležbi sobratov minoritov in vernikov iz Gradca ter domačinov v rodni župniji Makole. Pokopan je na minoritskem pokopališču na Ptuj.

Rodil se je 3. novembra 1941; po osnovni šoli se je izučil za mizarja in nekaj časa opravljal ta poklic. Leta 1966 se je odločil za redovniški in duhovniški poklic in vstopil v zagrebško dijaško semenišče. Po drugem letu gimnazije je vstopil v noviciat na otoku Cresu in 2. avgusta leta 1969 izpovedal prve redovne zaobljube. V Zagrebu je nato končal gimnazijo in se v letu 1971 vpisal na Teološko fakulteto v Ljubljani. V Sostrem, kjer so bivali bogoslovci Frančiškovih manjših bratov minoritov, je ostal samo dve leti. Študij je nadaljeval v Innsbrucku. 4. oktobra leta 1975 je izpovedal slovesne zaobljube na Ptuj in postal dokončno član minoritskega reda. Za duhovnika je bil posvečen 29. junija 1976 v Mariboru. Po novi maši je nadaljeval študij še dve leti in dosegel magisterij iz teologije in filozofije.

V letu 1978, ko so slovenski minoriti sprejeli pastoralno delo v samostanu in župniji Mariahilf v Gradcu, je p. Janez Žnidar tamkaj postal kaplan in član samostanske skupnosti in ostal tam vse do svoje smrti. V skupnosti je opravljal različna opravila, bil je nekaj časa tudi gvardijan v samostanu Mariahilf. V bližnji bolnici je vrsto let opravljal službo bolniškega duhovnika, bil odgovoren za Slovence v Gradcu in opravljal še druga opravila. Bil je iskan voditelj duhovnih vaj in odličen spovednik ter sposoben voditelj duhovnega življenja neštetim posameznikom.

Svoje redovno in duhovno življenje je gradil na besedi življenja – na Kristusu – tako, da bi se mogel ob dnevu Kristusovem pohvaliti »da ni tekel zastonj in se ne trudil zaman«, kakor je to zapisal apostol Pavel v pismu Filipljanom.

Pater Janez je bil skromen, a duhovno bogat redovnik in je s svojim mirnim in pogosto tihim nastopom deloval tudi v skupnosti slovenskih izseljenskih duhovnikov izjemno spodbudno. Zelo zvesto je prihajal na pastoralne sestanke in spremljal vse skrbi, ki so vznemirjale naše izseljensko pastoralno prizadevanje in vedno je bila njegova beseda oprta na globoko zaupanje v Boga, ki premaguje naše skrbi s svojo božjo močjo. Pač velikokrat drugače kakor smo si predstavljali ali načrtovali mi. P. Janez je bil božji modrijan med nami.

Spet je nenadna smrt pobrala duhovnika iz našega izseljenskega dušnopastirskega dela. Zato smo se spominjali zvestega dušnega pastirja in sobrata p. Janeza s prošnjo za nove duhovne sodelavce v izseljenjski pastoralni. Še posebej pa bomo pokojnega priporočali Bogu ta mesec, naj mu čim prej podeli radost popolnega razodetja božje slave v nebesih.

Hočemo videti Jezusa!

Festivala mladosti v Stični se je udeležilo okrog deset tisoč mladih

O letošnjem tradicionalnem srečanju mladih v Stični organizatorji in udeleženci spet govorijo v presežnikih: najbolj vesela, dinamična, razigrana, sončna, obiskana ... Geslo »Hočemo videti Jezusa« je preplavilo desettisočglavo množico mladih, ki je v okolici stiškega samostana valovila v prijateljskih srečanjih in objemih, prepevala in poplesavala v dveurnem dopoldanskem festivalu med animacijo Hitrih polžev in »Stična benda« na samostanskem dvorišču, molila med opoldansko mašo, popoldne v tridesetih različnih delavnicah spoznavala oblike poklicanosti – v duhovniško ali redovniško službo, k ustvarjanju družine, k dejavnemu sodelovanju v župniji in Cerkvi, k ustvarjanju in odkrivanju talentov, k evangelizaciji ... – za sklep pa »žurala« na samostanskem dvorišču ob najrazličnejših ritmičih glasbe, ki jo danes mladi poslušajo.

»V vas je neizmeren potencial dobrih in ustvarjalnih možnosti. V vas je malo preteklosti in veliko prihodnosti,« jih je med pridigo nagovoril koprski škof Metod Pirih – somaševanje petih škofov in 180 duhovnikov je vodil škof Andrej Glavan. »Tudi škofoje in vaši duhovniki smo nekoč imeli štirinajst, šestnajst in osemnajst let tako kot vi. Imeli smo svoje načrte in želje,« je dejal Pirih in povedal, da je on Gospoda iskal v evharistiji, v sošolcih, v gorski naravi, v desetčlanski družini; po maturi pa je imel jasen cilj: stopiti na pot za Gospodom v duhovniškem poklicu! »Tudi vi, dragi mladi, iščite

Gospoda, in se vam bo razodel. Išcite Kristusa v božji besedi, v branju Svetega pisma, v osebni in skupni molitvi, pri maši, v zakramentu sprave, išcite ga v Cerkvi, v šoli, v družinah in župnijah. Išcite Kristusov obraz v svojih bližnjih, v trpečih, zasvojenih, bolnih, invalidih, brezposelnih, tudi v tujcih,« jih je spodbujal. »Radi se zadržujte v Jezusovi družbi, se z njim pogovarjajte, da se boste skupaj z njim pravilno odločili. Morda boste ustvarili družino, morda boste prepoznali duhovniško ali redovniško poklic, morda boste prepoznali drug poklic, v katerem se boste velikodušno razdajali Bogu in bližnjemu. Išcite in prosite Kristusa, naj vam pokaže vašo pot v življenju, da boste sami srečni in boste s svojim delom in življenjem prispevali za rast Cerkve in blagor slovenske družbe.« Jasen škofov vzklik ob koncu pridige je odmeval daleč naokrog: »Danes ima Kristusov obraz deset tisoč oblik in vi ste ga našli! Poglejte okrog sebe!«

Kot je dejal voditelj SKAMA-a Andrej Poznič, je apostolat Stične praznovanje: »Množično in edinstveno praznovanje mladine, ki se veseli, da je verna in hoče ostati verna!«

K. H.

Zahvala za letino

Človeštvo se je vedno zavedalo, da mora biti Bogu hvaležno. Izraelci so že v stari zavezi poznali žgalne daritve, pri katerih so na oltarju zažigali sadove zemlje. Tudi vsi pogani so se hoteli odkupiti pri malikih z darovanjem zemeljskih sadežev. Krščanstvo je vse lepe navade sprejelo in jim dalo globlji krščanski smisel. Sem bi verjetno lahko šteli tudi krašenje oltarjev z različnimi sadeži in plodovi na zahvalno nedeljo.

Slovenci radi praznujemo. Zato so se ohranile predvsem navade, pri katerih se lahko poveseli in tudi kaj dobrega poje. Zato se je od vseh zahvalnih običajev ohranilo le martinovanje, ki pa nima več zahvalnega značaja, ampak samo veselo praznovanje. Tudi polaganje pridelkov na oltar se je že zdavnaj izgubilo, oživlja pa se v zadnjih desetletjih pod nemškim vplivom. Kolikor se je do nedavnega ohranilo zahvalnih navad, so še tiste vedno povezane z uživanjem kake jedi. Če bi kak tujec proučeval slovenske navade, bi lahko dobil vtis, da smo Slovenci ljubitelji pojedini, katerim so podrejeni vsi prazniki. Vseeno mislim, da to ne drži. Slovenci smo ali smo vsaj bili skromni. Zato tudi skoraj nimamo pomembnih jedi, ki bi se uspele prebiti v mednarodni jedilnik. Zato bi lahko rekli, da prav s skromnimi pojedinami izražamo hvaležnost Bogu in mu hočemo pokazati, da smo z malim zadovoljni in hvaležni.

Najbolj je s starim poganskim zahvalnim praznikom povezano pastirsko slavlje ob jesenskem zaključku paše. Pastirji so se hoteli zahvaliti za uspešno pašo. Toda manj z molitvijo in več s pojedino! Ta pojedina je bila sicer zelo preprosta, imenovana Martinova kaša. Kaša je sploh znana kot stara obredna jed. Pastirji so pripravili lepo grmado, da je izgledala kot daritveni oltar. Pred mrakom so grmado zažgali, v rokah so imeli pripravljene borove vejice in proti zvoniku. Ko se je oglasil večerni zvon, so vejice prižgali ob grmadi in z njimi hodili okrog grmade. Prvi je vedno šel najstarejši, za njim pa so se po starosti zvrstili ostali.

Ko je zvon utihnil, so ostanke vejic vrgli v ogenj, na ognju pa v kotličku skuhalo kašo, jo pojedli, potem pa okrog ognja rajali. Da je prvotni poganski običaj dobil še bolj krščanski videz, so poskrbeli duhovniki, ki so uvedli posebno pastirsko mašo. Na Jezerskem so pastirji k maši privedli nekaj ovac. Vodili so jih okrog oltarja, nato pa darovali cerkvi.

Kakor je treba poravnati račune z Bogom in se mu zahvaliti, je treba poravnati tudi ljudem. V Slovenskih goricah je bila navada, da so okrog martinovega imeli posebno pojedino, imenovano pašnik. Revnejši kmetje in kočarji so si po pokošeni otavi od bogatejših kupili pravico kositi ali pasti na njihovih travnikih. Tudi za pašo na vaški zemlji je bilo treba nekaj odšteti vaškim veljakom. Po poravnanih računih je imel vsak pravico pristopiti k obloženi mizi.

Simbolično plačilo pastirjem je bilo posebno pecivo. Na Koroškem so ga imenovali »kržeji«, v okolici Vrhnike pa pogačice, imenovane »martinčki«. Ko se je pastirski poklic začel izgubljati, so začeli te pogačice deliti otrokom. Vsak gospodar je bil zadovoljen, če je lahko razdelil vse. Nastal je celo pregovor: »Če se vsi martinčki razdele, se je dobre letine nadejati; če pa ostanejo, se je prihodnje leto lakote bati.« V tem pregovoru je skrita resnica: Če znaš biti hvaležen, boš vreden božjega blagoslova in lahko upaš, da ti bo Bog dal, da ne boš stradal.

J. Modic

Hitra gibanica (prekmurski recept)

Zamešajte 4 dl (30 dag) moke, 10 dag sladkorja, zavitek vanilije, zavitek pecilnega praška in malenkost soli. Z margarino ali maslom dobro namažite pekač in stresite vanj polovico zamešane moke. Za nadev zmešajte do 1/2 kg skute, eno jajce in 4 naribana jabolka. Ta nadev razdelite preko moke v pekaču. Drugo polovico moke zmešajte z 1 dl mleka, kozarcem smetane in tremi jajci. Polijte na vrh in pecite eno uro pri 200 stopinjah. Če se vam zdi, da bo preveč redilno, lahko zmanjšate količino sladkorja, jajc ter skute ali smetane.

Zmaga - olajšanje - upanje

Na volitvah za državni zbor 3. oktobra so pomladne stranke premagale oblast, ki ni znala pretrgati popkovine z duhom in navadami komunizma.

Prav zaradi takšne povezanosti z nečim, kar je zgodovina nepreklicno spoznala za zlo, so volivci zavrnili dosedanjo oblast in se odločili za demokracijo po evropski meri.

Zmaga pomladnih strank je kakovosten korak v razvoju naše demokracije. S tem, ko so se volivci odločili za Demokratično stranko (Janša), Novo Slovenijo (Bajuk) in Ljudsko stranko (Podobnik), se je razodelo tudi stanje duha v Sloveniji. Pokazalo se je kar nekaj sprememb v družbeni zavesti. Že ob volitvah za predsednika države je bilo videti iz podpore Barbari Brezigar, da veliko ljudi ni več talec naslednikov komunistične partije. S presenetljivimi rezultati se je ta usmeritev razodela ob volitvah v evropski parlament, ko je zmagala - kdo bi si drznil misliti - Nova Slovenija, sledila pa ji je Janševa Demokratska stranka, medtem ko se dediči komunizma niso več opomogli od volilnega poraza. Vse to so bila znamenja, da je načeta vera v doslej ideološko, kadrovsko in interesno absolutno superioren blok. Dva nosilna stebra te vere sta se porušila zaradi izrabljenosti oz. ljudje so spoznali, da gre za sicer večše prikrivano laž, a vendarle laž, te pa noben kolikor toliko pošten človek noče podpirati.

Prva laž, ki je slepila ljudi, je mit o tako imenovanem narodnoosvobodilnem boju. Ta izgublja verodostojnost z vsakim novim odkritim skupinskim grobiščem, ki jih je vse več zaradi gradnje avtocest in širjenja mest do medvojnih tankovskih jarkov. Izhajajo vedno nove študije o pomorih nedolžnih, dokumentarni film Moč preživetja, ki so ga hoteli »borci« cenzurirati, je do dna duše pretresel ljudi. Ljudje vse jasneje razlikujejo med narodnoosvobodilnim bojem in komunističnim klanjem: prvemu izrekajo priznanje, drugega zavračajo. Čeprav sta glasnika revolucije, Milan Kučan in Janez Stanovnik, predsednik Zveze borcev, neutrudno in vztrajno poskušala po radiu in televiziji prikazati revolucionarno ubijanje Slovencev kot osvobodilni boj, ljudje očitno niso več nasedli. Naj sta ta dva glasova

preteklosti še tako strašila pred pomladnimi strankami in spremembami, jima ljudje niso več pritrjevali. Njuna laž je postala očitna. V narodu je končno prišlo do velike psihološke osvoboditve, zato smemo pričakovati, da se bodo sprostile številne tlačene in zadržane energije, ki doslej niso

smele, mogle ali se niso upale na dan. Novi ljudje, novi obrazi z novimi idejami in pogledi bodo končno stopili v prve vrste, kjer so bili doslej le preverjeni kadri iz razreda, ki ga je ustvarila revolucija. Ta se je pod vodstvom Kučana izkristaliziral v Forumu 21, kjer sedijo daleč najbogatejši Slovenci in Srbi.

Nič manj ni pomembno, da je konec tudi pravljice o tem, kako da v Sloveniji ni več kakor le za poldrugo vlado sposobnih ljudi, vsi drugi pa naj bi bili nesposobni za kakšno odgovorno javno službo. Res, več kot za dobro vlado jih ni bilo videti, ker je bil sistem tak, da se razen izbrancev ni mogel nihče pojaviti v javnih službah in na položajih, da bi pokazal, kaj zna in zmore. Toda, če se ozremo okrog po svetu, bomo hitro našli na tisoče rojakov, ki so zapustili domovino, ker so jih komunisti doma onemogočili, uspeli in uveljavili pa so se v svetu. Med njimi so zdravniki in arhitekti, profesorji in umetniki, kdo bi mogel naštet vse podjetnike in celo izumitelje, ne manjka v svoji stroki iskanih raznih obrtnikov, cenjene so medicinske sestre, Slovenke in Slovenci so predelavke in predelavci in še in še ... Tisti, ki so jih doma imeli za nesposobne, so zunaj nadpovprečno sposobni ... A če so komunisti hoteli vladati, so morali ljudi prepričevati, da so jim edino oni sposobni vladati. Poleg ustrojanja so za to ustvarili ustrezen sistem izbire, v katerem so mogli uspevati le partiji zvesti, ne glede na sposobnosti in strokovnost. Tega je sedaj konec. Z zmago pomladi so se vrata končno na široko odprla odličnosti, brez katere noben maloštevilen narod ne more obstati. Upati smemo ne le, da se bo beg možganov in večjih rok zdaj zaustavil, ampak da bodo vsi, ki jim slovenstvo kaj pomeni, mogli in hoteli svoje znanje, strokovnost in veščine zastaviti za razvoj domovine.

Drago K. Ocvirk

SLOVENSKA IDENTITETA V EVROPSKI MULTIKULTURNI DRUŽBI (II. DEL)

Zdi se, da smo Slovenci z vstopom v EZ dosegli ključne strateške cilje in s tem stopnjo varnosti ter ugodnega gospodarskega in kulturnega okolja ter varnost tudi za obstoj in razvoj slovenske identitete. Slovenski jezik kot najpomembnejši element narodne identitete in obenem najbolj prepoznavni simbol slovenske pripadnosti in zavesti je postal eden od uradnih jezikov te skupnosti. Morda so nekateri v tem nedvomno pomembnem dejanju videli celo uresničitev zgodovinsko že daljnega programa Zedinjene Slovenije iz srede 19. stoletja. Stiki z manjšinami v Italiji, Avstriji in na Madžarskem naj bi zaradi bolj sproščenega mejnega nadzora in postopnega ukinjanja nadzora na meji povečali sodelovanje med ljudmi – Slovenci in njihovimi sodeželani. Toda ali se je na primer pravni in stvarni položaj slovenskih skupnosti zares izboljšal? Ali je slovenski jezik dobil krila, je bolj upoštevan? Smo dosegli primerno stopnjo medregionalne gospodarske povezanosti in premostili težave, ki so pestile obmejna območja? Smo naredili v svoji zavesti odločnejši premik v smeri večjega sprejemanja raznolikosti »slovenstva« znotraj t. i. slovenskega kulturnega prostora? Ali smo napredovali v toleranci do drugih in drugačnih v našem sosedstvu ali pa nas bremenijo stare zamere in novi strahovi? Ali imamo jasno vizijo nadaljnjega razvoja slovenske identitete, kulture, družbenih odnosov, gospodarstva, humanosti, odnosa do okolja? Ali imamo tudi jasno strategijo uresničenja te vizije? Se – navsezadnje – počutimo, kamorkoli v t. i. slovenski kulturni prostor pridemo, bolj domače? Preprosta vprašanja, ki zahtevajo zelo kompleksne odgovore.

Toda s tem smo že pri bistvu naše današnje teme, namreč usodi slovenske identitete v novih pogojih evropske družbe. Če le malo slutimo, da bi utegnili biti katero izmed vprašanj – torej izzivov z negativnim odgovorom, se je treba, če nam je naše prihodnosti mar, resno vprašati, na kakšen način bomo uspeli ohraniti in razvijati slovensko narodno identiteto in kulturo. Ne dvomim, da je nam vsem draga in dragocena: najprej kot prvina naše biti in torej pomembna kakovost življenja, drugič pa tudi kot bistven sestavni del pisanega evropskega jezikovnega in kulturnega zemljevida. Toda če hočemo resneje kot posamezniki in kot skupnost v vsakdanjem življenju posegati v uso slovenstva in skušati odgovoriti na prej omenjene izzive, je treba vsaj na kratko opredeliti, na kateri prostor, na katero prebivalstvo, na katere vsebine naj se nanaša naša misel in potem delo. Tako bo lažje odgovoriti, na kakšen način bomo to dosegli.

Najprej se moramo zavedati celovitosti in raznolikosti slovenskega narodnega in kulturnega telesa. Ta je namreč izredno pester in slikovit, kakor so raznolike tudi pokrajine, v katerih prebivamo. Se zavedamo razlik od pomurskih ravnin in Porabja do Beneške Slovenije, od koroških dolin do notranjskih gozdov? Zaradi gospodarskih in kulturno-jezikovnih vplivov sosedstva se raznolikost slovenskih robnih območij vzdržuje tudi še naprej. Še bolj se to pozna v manjšinskih območjih, ki so ponekod že težje prepoznavna kot »slovenska«. Toda ali ni ta domnevna »asimiliranost« po drugi strani tudi rezultat naših meril in zavestne odločitve, da bomo zaznavali samo »prave« Slovence (na primer zgolj po jezikovnih ali morda političnih kriterijih)? V tej luči se odrekamo mnogim, ki jim življenjske priložnosti okolja, družine, ideološki razlogi in druge okoliščine niso puščale veliko možnosti živeti

(Dunaj) Mešani pevski zbor iz Zg. Besnice je popestril dogajanje pri maši v cerkvi sv. Štefana in po njej.

slovensko identiteto, ohraniti jezik in kulturno ustvarjalnost. Še posebej to velja za drugo in naslednjo generacijo izseljencev oziroma potomcev. Teh ljudi je gotovo vsaj 400.000 – čeprav jih v bolj površnih statistikah lepo štejemo za »Slovence«, se jim zaradi prevečkrat ostre polarizacije Slovenec – asimiliranec v bistvu odrekamo. Na ta način jih seveda nikoli ne bomo spravili v okvir slovenskega kulturnega (ne zgolj ozko pojmovanega jezikovnega) kroga. Zgodovinske okoliščine in desetletja ločenega življenja so nam vtisnile svoj pečat. Postali smo si veliko bolj različni – da, lahko rečemo tuji, kot smo bili pred stoletjem. Poleg tega je treba upoštevati tudi prebivalstvo v Sloveniji, ki izhaja iz drugih jezikovnih in kulturnih identitet, vendar je zaradi bivanja v naši državi in uživanja pravic seveda tudi uporabnik in nosilec ali celo ustvarjalec slovenske kulture. Mislim, da bi naredili velik mentalni preobrat, če bi to populacijo širokogrudneje upoštevali predvsem v smislu človeškega razvojnega potenciala ter kot slovensko kakovost. Ta raznolikost je slovensko bogastvo, dokaz kulturne vitalnosti in samoniklosti, kajti ustvarja se v posebnih pogojih, brez velikega vpliva slovenskega »centra«. Po drugi strani pa so te raznolikosti tudi kakovost, so svetovljanstvo. Slovenija bi se prav ob večjem upoštevanju teh populacij lahko pomembno okrepila, posebej na gospodarskem in kulturnem področju. Jezik, kultura, poznavanje okoliščin, mentalitete, vzdrževani stiki so seveda tudi gospodarske kategorije. So torej priložnost za večjo kakovost življenja in naj ne zveni prav nič utilitaristično, naš denar in standard, prepoznavnost in ugled. So vrata v svet, stičišče in mostičke z drugimi, naše preverjene izkušnje. Prav zaradi tega je manjšinstvo pomembno tudi v Evropi jutrišnjega dne, Evropi zgolj še administrativnih meja.

Pridne slovenske kuharice iz Göteborga

Danes ponovno več govorimo o skupnem slovenskem kulturnem prostoru kot ideji in vrednoti, seveda v evropski razsežnosti in vzajemnosti. Ideja ima vsekakor dolgo brado in je zvesta spremljevalka slovenskega narodnega razvoja, ko se je iz pretežno kulturne artikulacije sredi 19. stoletja izoblikoval v jasen politični program – Zedinjeno Slovenijo. Kasneje je imela svoje vzpone in padce. Na svoj način smo jo uresničili leta 1991 z ustanovitvijo neodvisne slovenske države. Današnji pomen skupnega slovenskega prostora je drugačen, saj skuša zajeti predvsem ljudi, njihovo dediščino in ustvarjalnost ter jih navsezadnje povezovati v skupnost. Je torej predvsem kulturni in komunikacijski, a žal premalo tudi gospodarski program. Poleg tega je treba ločiti slovenski naselitveni, simbolni in funkcionalni prostor ter konec koncev tudi virtualni – navidezni. Medtem ko je pojem poselitvenega prostora jasen in se omejuje na območja, kjer Slovenci živimo kot narod, narodna manjšina ali izseljenska skupnost, ne glede na to, koliko je v tem območju tudi pripadnikov drugih entitet, sta ostala dva pojma bolj zapletena. Simbolni prostor zajema dostikrat idealizirana območja, kraje in točke, ki imajo zaradi svoje vloge v preteklosti za nas poseben pomen. To so tudi najbolj sporni prostori, ki sprožajo različna, včasih prav nasprotujoča si občutja. In vendar je v smislu konstruktivne vseslovenske povezanosti prav, da širokogrudneje pogledamo tudi nanje. Kaj torej razumsko in čustveno sprejmemo za »naše«? To so točke, ki pomenijo pomembno podporo identitete. Ne bo težko sprejeti na primer »Gospe Svete«, Triglava, Postojnske jame, Škocjanskih jam, Bleda, Ljubljane, doline Soče, Brezij ali Lipice. Toda mnogim na primer Trubarjeva Rašica ali pa Jurčičeva Muljava že ne povesta dovolj. Kaj naj počnemo s simbolnimi prostori, ki imajo bolj enostranski, dostikrat politični pomen: na primer partizanska Bolnica Franja. In kako sprejeti območja, ki si jih zaradi razlik v zgodovinskih usodah, kot je na primer Kočevski Rog: simbol povojnega zločina in množičnih pobojev, partizanske iznajdljivosti in epopeje, tragične usode kočevskih Nemcev, zametka slovenske državnosti ali pa ne nazadnje izjemno ohranjenega gozdnega okolja. Funkcionalni prostor je najboljše, saj zajema vsa tista območja, v katerih živimo, delamo, se izobražujemo, oskrbujemo, sproščamo ipd. To je tudi vplivno območje, ki lahko pomembno prispeva zlasti k oblikovanju in spreminjanju identitete, še posebej za pripadnike manjšin, izseljencev in njihovih potomcev. Tako sta koroškim Slovincem izjemnega pomena tudi

Dunaj in Gradec, porabskim Slovencem Sombatelj in Budimpešta, Slovencem v Italiji poleg Trsta tudi Milano in Rim, da o pomenu velemest s slovensko prisotnostjo ne govorim posebej. In jutri bosta za nas imela vidno vlogo tudi Strasbourg in Bruselj. Zaradi vse večje mobilnosti (seljivosti) se bo najbrž funkcionalni prostor še širil.

Vprašanje vsebine slovenske identitete (in seveda tudi vsake druge, a danes imamo v mislih predvsem slovensko) zavzema jedro našega današnjega premišljanja. Kaj to sploh je? Zapleteno sestavo istovetnosti so pojasnjevali mnogi teoretiki, a si niso edini. Za našo rabo pa tudi sicer bo čisto dovolj, če jo pojasnimo kot vsebino narodne pripadnosti. Sestavljajo jo različni elementi: kulturno-jezikovni, zgodovinski, prostorski, družbenogospodarski in politični. Pridobivamo in spreminjamo jih vse življenje, nekatere zelo zavestno (vzgoja, izobraževanje), druge »poberemo« precej spotoma. Na našo identiteto okolje življenja in dela bistveno vpliva, toda pomemben del gradnje, ohranjanja in razvoja identitete odpade tudi nam samim, našemu lastnemu prizadevanju. Zato je prizadevanje za identiteto naše bogastvo, priložnost, a obenem tudi dolžnost. V tem okviru pri mnogih narodih in tudi pri Slovencih zavzema jezik posebno mesto, saj je jezik najpomembnejši, najbolj viden in prepoznaven element in vsebina slovenske identitete; ni pa edini. Ni dvoma, da bi bilo smiselno slovenščino v javni rabi bolje zavarovati, zanjo bolje skrbeti – seveda tam, kjer je smiselno. Vzgoja in izobraževanje za več in boljšo slovenščino vsekakor ima svoje mesto. Prav tako ima prizadevanje za bolj slovenska imena podjetij, ustanov, medijev in organizacij soroden učinek kot dvojezična topografija na območjih manjšin: nudi pomembno psihološko podporo. Toda obenem se je treba zavzeti tudi za večjo jezikovno odprtost in znanje več jezikov kot pomembno prednost v multijezični Evropi. To omogoča večplastno in širšo komunikacijo – in povečuje gospodarske prednosti, obenem pa povečuje tudi možnosti zbliževanja vseh tistih prebivalcev slovenskega porekla, zavedanja in /ali kulture, ki so jezikovno že asimilirani. To nikakor ne pomeni cenenege in da – včasih že kar poniglavega vdinjanja tujim jezikom, kulturam za vsako ceno!

Ob tem je pomembna strpnost: najprej znotraj slovenskega narodnega in kulturnega telesa, nato pa tudi v odnosih z manjšinami znotraj slovenske države in na njenih robovih s sosedi. Navznoter je pomembna dostikrat zaradi tolerance do narečne pestrosti in

drugih razlik, ki jih je izoblikovala preteklost, in prav tako do različnih političnih in ideoloških razhajanj, ki so še danes rakava rana v naših odnosih. Tudi različne opcije so bogastvo in odraz vitalnosti, pa tudi demokratičnosti in izvirnosti, čeprav niso vedno pisane na našo kožo in torej niso najbolj »naše«. Prav nič manj ne velja za odnos do drugih etničnih, verskih in kulturnih ali drugače opredeljenih skupin v našem sobivanju.

Slednjič je razvoj in ohranjanje slovenske narodne identitete odvisen tudi od naše osebne držbe, zavesti in samozvesti. Zdi se, da tukaj dostikrat šepamo in podlegamo različnim privajenim ali podedovanim manjvrednostnim kompleksom, kar nam potem omeji tako jezikovno rabo in kulturni izraz, kakor tudi resnejše gospodarske in politične izzive. Le ljudje z osebno samozavestjo bodo lahko tudi nosilci narodne zavesti. Za to pa je potrebna vztrajna vzgoja tako v družini kakor v različnih šolskih ustanovah. Tudi tukaj je marsikaj zelo skromno celo v Sloveniji, čeprav pogoji za to obstajajo. Kot da nas je malo strah, da nas ne bo slučajno kdo imel za nacionaliste ali celo šoviniste. Daleč od tega! Narodna zavest niti najmanj ne izključuje druge, danes že nekajkrat omenjene prvine: strpnosti do drugih in drugačnih. Samo iz samospoštovanja lahko pride pravo spoštovanje in medsebojno bogatenje. To pa je – mislim – naš cilj.

K ZAKLJUČKU

Ali bomo narodno in kulturno preživel? Marsikdo se ob tem morda zdrzne ob napovedih zaradi selitev povsem etnično in kulturno premešane Evrope. Nekateri se tega niti ne sprašujejo več; češ da ni pomembno. A še kako je pomembno, če nam vendar predstavlja eno temeljnih postavk našega družbenega bivanja. Prav naša »slovenskost« nas lahko »dela« Evropejce. To je naša kakovost in priložnost, je naš ponos, tradicija, izročilo in popotnica. Vredna je, da se ji temeljiteje posvečamo. Za to pa je potreben angažiran odnos, samozavest, pokončna drža in narodna zavest, solidarnost in veselje. Le-tako bo vzajemni trud lahko obrodil bogate sadove. Osebno ne dvomim v razvojno moč slovenske narodne idenitete. Ustvarjamo in spreminjamo jo predvsem mi sami, mi s svojimi zmožnostmi, znanjem, upanji, strahovi, hotenji in pogumom.

*doc dr. Jernej Zupančič,
Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo*

Med tridnevним ogledom Dunaja so se pri nas ustavili tudi gimnazijci škofijske gimnazije A. M. Slomška iz Maribora.

Na zadnje parlamentarne volitve se je v nedeljo, 3. oktobra, odpravilo 986.481 volivcev, kar je 60,49 odstotka vseh volilnih upravičencev. Skupno je bilo oddanih 984.190 glasovnic, od tega je bilo 22.160 neveljavnih. Za primerjavo: na volitvah leta 2000 je bila končna udeležba 70-odstotna. Republiška volilna komisija je sporočila, da je po prešteti 98,95 odstotka glasov zmagovalka volitev SDS (29,13), sledijo ji LDS (22,82), ZLSD (10,20), NSi (8,80), SLS (6,86), SNS (6,34) in DeSUS (4,02).

*

Vlada RS je sprejela uredbo o lokacijskem načrtu za odsek avtoceste Vrba-Peračica in s tem končala desetletno obdobje njegovega nastajanja in dogovarjanj o trasi. Avtocesta mimo Radovljice bo delno poglobljena, imela bo protihrupne nasipe, bencinski servis na predtržkem polju bo zmanjšan na najmanjši obseg, cestninsko postajo pa bodo postavili pri Brezjah.

*

V septembru so se cene življenjskih potrebščin v primerjavi z avgustom znižale za 0,1 odstotka. Cene življenjskih potrebščin so se tako znižale že drugi mesec zapored, saj so statistiki avgusta zabeležili 0,5-odstotno deflacijo. V letošnjem letu je inflacija dosegla 2,6 odstotka, v medletni primerjavi pa je bila rast cen življenjskih potrebščin 3,3-odstotna.

*

Paraolimpijske igre so drugi največji športni dogodek na svetu, saj imajo skoraj 4.000 aktivnih udeležencev. Na letošnjih so prireditelji našeli natančno 3.969

športnikov, sodelovalo pa je rekordnih 136 držav, s čimer so izboljšali rekord iz Sydneyja. Slovenski prispevek na igrah je bil za državo z dvema milijonoma prebivalcev velik. V Atenah je bilo 29 športnic in športnikov v sedmih panogah, osvojili pa so štiri medalje. Mateja Pintar je bila zlata med posamezniki v namiznem tenisu, kar je bila prva zlata medalja za Slovenijo po 12 letih. Srebro sta dobila strelec Franc Pinter in atletinja Tatjana Majcen v metu kopja, slednja pa je bila tudi bronasta v suvanju krogle – dan pred koncem iger je celo dobila to svojo drugo medaljo, zasluženno po diskvalifikaciji ene od tekmovalk.

*

V slovenski prestolnici so proslavili stoto obletnico rojstva Edvarda Kocbeka. Pesnik, pisatelj, esejist in prevajalec je svojo življenjsko pot začel leta 1904 pri Sv. Juriju (današnji Videm ob Ščavnici). Po gimnaziji je v Mariboru študiral teologijo, vendar jo je po dveh letih opustil in odšel na romanistiko v Ljubljano. Tu je bil tudi med vodilnimi predstavniki mladokatoliškega gibanja »križarji« in od leta 1928 tudi nekaj časa urednik njihove revije Križ. Pot pa ga je zaradi študija romanistike zanesla v Berlin in Pariz. Po tem študijskem bivanju je bil profesor francoščine v Bjelovarju, Varaždinu in nazadnje v Ljubljani, kjer se je dejavno vključil v slovensko kulturno in politično življenje. Tu je polagoma postal eden od ideoloških vodij katoliške kulturne levice (njene inteligence) ter urednik njene revije Dejanje (1938–1943). Med vojno je bil tudi član AVNOJ-a. Po vojni je imel visoke funkcije v novi Jugoslaviji, dokler ni bil zaradi političnega spora okoli

knjige Strah in pogum prisilno upokojen. Umrli je leta 1983 v Ljubljani.

Primorske novice so od 27. septembra dalje prvi regionalni dnevni časopis v Sloveniji. Projekt so pripravljali dve leti. Največ pozornosti bodo v dnevniku še naprej namenjali primorskim temam, na Primorskih novicah pa obljublajo, da bo dnevnik oblikovno in vsebinsko bogatejši, okrepljena bo tudi kadrovska ekipa. Projekt, za katerega bodo v treh letih namenili 150 milijonov tolarjev, naj bi prve dobičke prinesel leta 2007.

Na vstopnih točkah v ZDA so začeli jemati prstne odtise državljanom 27 držav, ki so del programa "visa waiver" (VWP) oziroma, ki za turistični, zasebni ali poslovni obisk v ZDA do 90 dni ne potrebujejo vize. Med njimi je tudi Slovenija. Jemanje prstnih odtisov poteka digitalno, prav tako fotografiranje, računalnik pa nato hitro preveri, ali je imetnik potnega lista ista oseba in ali ni na seznamu oseb, ki jim je prepovedan vstop. Program je namenjen preprečevanju vstopa teroristom, čeprav doslej na ta način niso ujeli še nobenega. Ujeli so le nekaj oseb, ki so prekršile zakone na drug način, oziroma so v preteklosti preko- račile dovoljen rok bivanja v ZDA.

Vodja urada za Slovence v zamejstvu in po svetu je izrazila zaskrbljenost Slovenije zaradi očitnega zavlačevanja izvajanja zaščitnega zakona za Slovence v Italiji. Pri tem je izrazila pričakovanje, da bo italijanska vlada le spoštovala odločitev paritetnega odbora, ki mu tudi Slovenija priznava popolno suverenost in avtonomijo pri odločanju o sestavi seznama občin v deželi Furlanija-Juljska krajina (FJK), kjer naj bi veljala določila zaščitnega zakona. Zaščitni zakon za Slovence v Italiji je bil sprejet 14. februarja 2001 in se do danes še ni začel uresničevati.

5. oktobra je minilo 50 let od podpisa londonskega memoranduma, sporazuma med Jugoslavijo, Italijo, Veliko Britanijo in ZDA, s katerim je bilo ukinjeno Svobodno tržaško ozemlje. Memorandum je določil italijansko-jugoslovansko mejo, čeprav je bil to le za- časni dogovor in so Italijani za nekatere dele vse do osimskih sporazumov uporabljali izraz demarkacijska

črta, hkrati pa je, vsaj na papirju, zagotovil tudi prave manjšin. Je pa Slovenija z londonskim memorandum prvič v svoji zgodovini dobila neposreden izhod na morje. Jugoslavija kot celota je z londonskim memorandumom glede na tedanje razmere dobila veliko, Slovenija znotraj tega pa je bila prikrajšana, saj je v Italiji ostalo skoraj izključno slovensko prebivalstvo, ne pa Hrvaško. Z londonskim memorandumom je Italija izgubila Istro, Slovenija pa Trst in Gorico. Zahodna meja Slovenije je bila edina, ki se je spre- menila po drugi svetovni vojni, za njeno dokončno ure- ditev pa je bilo potrebnih več desetletij. Slovensko ozemlje na zahodu je bilo razdeljeno že v 18. stoletju, ko je propadla Beneška republika. Leta 1866 je Benečija z dunajskim mirom dokončno pripadla Italiji in to pomeni začetek ločevanja Slovencev na zahod- nem robu nacionalnega ozemlja od matice. Do druge, še bolj tragične delitve slovenskega ozemlja je prišlo po prvi svetovni vojni z rapalsko pogodbo leta 1920. Rapalsko mejo je Italija lahko dosegla kot zmagovalka v vojni, s potrjenim statusom velike sile, ki so ji ga priznavale antantne sile. Kraljevina SHS pa je bila šib- ka, komajda priznana kot država. Dokončno je bila meja med Italijo in Jugoslavijo potrjena z osimskimi sporazumi 10. novembra 1975.

Sodnik za prekrške v Umagu je začel obravnavo pred- loga proti dvanajsterici slovenskih državljanov, vpletenih v incident na meji. Hrvaška policija je na mejnem prehodu Sečovlje (v času volilne kampanje) na grob način aretirala 12 članov SLS-a. Pri tem grobem dejanju je bil predsednik SLS dr. Janez Podobnik tudi lažje poškodovan in skupaj s tovariši na silo odpeljan v pripor na policijsko postajo v Bujah. Člani SLS-a so bili prijeti na spornem ozemlju (meja še ni določena), ko so se vračali z obiska pri svojem članu Jošku Jorasu.

Na zdravje slavljenca v Esslingenu – naš nekdanji župnik Janez Šket in naš sedanji Zvone Štrubelj

LONDON

Po premoru v poletnih počitnicah, zlasti v mesecih julij in avgust, ko v kapeli doma ni slovenskih maš za rojake iz Londona in okolice, smo na drugo nedeljo v septembru zopet začeli z rednimi slovenskimi mašami, ki bodo vsako drugo nedeljo v mesecu vse do meseca junija – do prihodnjih poletnih počitnic. Pri slovenski maši v mesecu septembru smo se razveselili udeležbe provincialne svetovalke Instituta redovnih sester frančiškank Marijinih misijonark, s. Romane Kocjančič, ki je pri slovenskem bogoslužju v kapeli »Našega doma« sodelovala pri branju božje besede. Že iz njenega načina in jasnosti podajanja božje besede smo prisotni takoj ugotovili, da je sestra doma v sredstvih družbenega obveščanja. Priznala je, da sodeluje pri verskih oddajah na RTV. Tukaj v Londonu je bila na študijskih »počitnicah« pri redovnih sestrah v Brixtonu. Želimo ji obilo božjega blagoslova pri njenem tako dragocenem delu in apostolatu.

Veseli smo skupnosti pa je tudi bližina jezuitskega študenta teologije, misijonarja Damjana Rističa, doma z Bleda, ki že od septembra stanuje pri skupnosti jezuitov, nedaleč od naše misije in bo kar 4 do 5 let študiral teologijo na znanem londonskem Heythrop Collegeu (University of London) na Kensington Square. Vemo, da bo naši misiji v veliko pomoč posebno

pri pastoralnem delu, ki ga je že vajen, čeprav z nekoliko drugačnega vidika, z misijonskega področja v Zambiji.

Tudi bogoslovcu Damjanu želimo božjega blagoslova v njegovi novi deželi v sožitju z redovnimi sobraty jezuiti in pri njegovem študiju na teološki fakulteti

Na obisku v »Našem domu« smo imeli v tem času kar nekaj zanimivih posameznikov in tudi skupin. Naj omenim nadvse prijetno skupino zakonskih parov, medsebojnih prijateljev, ki sta jim bivanje pri nas omogočila zakonca Franc in Majda Starovašnik iz Kranja. Bili so res nekaj posebnega in so s svojimi prijetnimi značajmi na celotno okolje zelo prijetno delovali.

Veseli smo bili tudi lepe skupine sorodnikov (med njimi očeta in strica) in župnijskih sodelavcev polhograjskega župnika, g. Bogdana Oražma. Samo škoda, da niso mogli dlje časa bivati pri nas.

Zadnjo nedeljo v septembru smo imeli v westminstrski stolnici mednarodno mašo. Slovesno bogoslužje je vodil tukajšnji kardinal Cormac Murphy-O'Connor ob somaševanju številnih duhovnikov-kurativ posameznih narodnostnih skupnosti, med njimi tudi župnika za Slovence v Veliki Britaniji. Maša je bila zelo lepa, saj so pri njej sodelovale tako različne skupnosti v svojih jezikih – res pravo binkoštno vzdušje! Verniki tako različnih kultur, narodov in ras, a pripadniki iste katoliške Cerkve, so dodobra napolnili ogromno westminstrsko katedralo, ki lahko sprejme kakih 3000 ljudi.

Kot zadnji veliki dogodek, ki je namenjen za objavo v tem poročilu iz Londona za Našo luč, pa je bil obisk zagrebskega nadškofa, kar-

dinala Josipa Bozanića, hrvaški skupnosti v Londonu na rožnovensko nedeljo, 3. oktobra. Svojo navzočnost na konferenci predsednikov evropskih škofovskih konferenc v Leedsu (na severu Anglije) je gospod kardinal ob svoji vrnitvi izkoristil za obisk svoje hrvaške skupnosti v Londonu. K slovesni maši, ki jo je daroval v simpatični cerkvi sv. Avgušтина v londonski četrti Hammersmith, je prišlo kakih 400 do 500 Hrvatov, ki so pri sveti maši zelo lepo sodelovali. Somaševanja z gospodom kardinalom se je na povabilo tukajšnje hrvaške misije z veseljem udeležil tudi župnik za Slovence v Združenem kraljestvu, S. Cikanek, kakor tudi povabila veleposlaništva Republike Hrvaške na sprejem njegove visokosti – kardinala v prostorih hrvaškega veleposlaništva.

V pogovoru slovenskega župnika s kardinalom je njegova visokost g. kardinal ugotovil, kako je od vseh novo pridruženih držav nekdanjega vzhodnega bloka Evropski zvezi letos maja edino Slovenija tista, ki nima verouka v šolah.

Po vsem tem smo se vsi na naši misiji razveselili zmage pomladnih strank na volitvah v nedeljo, 3. oktobra. Slovenci počasi, a gotovo prihajajo k pameti.

S. C.

V večnost sta odšla:

Mirko Bombek iz Nottinghama
(*14. 1. 1925, +18. 7. 2004)

Mirko je bil najmlajši od dvanajstih Bombekovih otrok (najstarejši je bil Ivan, rojen 1909, duhovnik, profesor in kanonik v Mariboru, ki je odšel v večnost pred nekaj leti v visoki starosti nad 90 let). Rojen je bil 14. januarja 1925 Petru in Mariji Bombek iz Gorišnice pri

Pokojni Mirko Bombek

Ptjuju (župnija Sv. Marjeta niže Ptuja).

Leta 1943 je bil vpoklican v nemško vojsko, a že čez eno leto (1944) je prestopil na angleško stran in je kot prostovoljec služil v RAF-u (Royal Air Force) vse do leta 1947, ko je bil v Angliji demobiliziran. Kmalu nato se je naselil v Nottinghamu. Tam se je poročil z Angležinjo Gladys leta 1951. V zakonu so se jima rodili štirje otroci.

Veliko let (skoraj vse svoje življenje v izseljenstvu) je opravljal svoj posel v oblačilni industriji – bil je zelo dober krojač in se je kot tak tudi upokojil.

V večnost je odšel 18. julija 2004 v City Hospital v Nottinghamu.

Bog naj mu da večni mir in pokoj!

Franc in June Zimšek

Ludvik Perko iz Walesa
(*26. 7. 1921, +10. 8. 2004)

Ludvik Perko je bil rojen 26. julija 1921 na Ilovi gori v župniji Dobropolje na Dolenjskem. Na britanski otok je prispel kot velika večina slovenskih fantov, domobrancev in drugih protikomunističnih borcev, leta 1947. Bil je najprej rudar v Walesu, kjer se je poročil z Valežanko Mair že kmalu

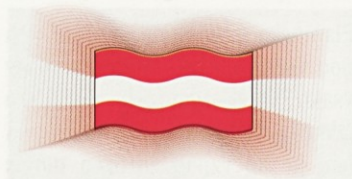

Pokojni Ludvik Perko

po svojem priходу. V zakonu sta se jima rodili dve ljubki hčerki, Anne in Elizabeth, od katerih živi samo še ena. Iz Walesa se je z družino preselil v Severni London, kjer je opravljal pomembne službe predvsem na področju šolske administracije. Ko se je upokojil, se je z ženo vrnil v Wales, kjer je živel do svoje smrti v lepem obmorskem kraju Porthcawl v Južnem Walesu. S tega sveta v večnost je odšel 10. avgusta 2004. Zelo ga pogrešajo njegova žena z družino, njegovi sorodniki in prijatelji.

Naj se v Bogu v miru spočije.

Mair Perko, vdova

A V S T R I J A

DUNAJ

Naj se po prvem mesecu delovanja na Dunaju še sam oglasim bralcem Naše luči. Mesec september je bil za Slovence na Dunaju mesec obiskov. Kar nekaj skupin nas je obiskalo in s tem obogatilo naše

tukajšnje bivanje. V nedeljo, 12. septembra, so nas obiskali mladi pevci iz župnije Dravlje v Ljubljani. Pevci otroškega zbora Mala jata (okoli 30 jih je bilo) so skupaj s starši prišli na Dunaj, si ga ogledali, v nedeljo pa so se nam pridružili pri sveti maši, kjer so zapeli s svojimi mladimi glasovi in v vso dopoldansko srečanje pri maši in po njej v dvorani vnesli veliko mladostne razigranosti in veselja.

V soboto, 18. septembra, so se pri nas oglasili člani Športnega društva iz Škal pri Velenju. Malo sem jim predstavil življenje Slovencev tukaj na Dunaju, nato smo skupaj obhajali sveto mašo in si ogledali nekaj večjih znamenitosti Dunaja. Še posebej so se razveselili srečanja s svojo rojakinjo Rezko, ki že dolgo časa živi na Dunaju in je večji del njihovega izleta tudi organizirala.

Kot vsako leto smo tudi letos praznovali zadnjo nedeljo v mesecu septembru t. i. nedeljo narodov (Sonntag der Völker), kjer se skupnosti različnih narodnosti zberemo v stolni cerkvi sv. Štefana in tako z zunanjo slovesnostjo ponazorimo pisanost narodov, ki živijo tukaj na Dunaju. Namen nedelje je tudi boljše medsebojno poznavanje in druženje vseh tistih, ki so pod »tujo dunajsko streho« našli svoj »začasn« dom. Po maši je na škofijskem dvorišču vsak narod pripravil svoj »šank«, kjer smo ponudili dobrote in specialitete iz naših domačih krajev! Tudi tukaj se nam je pridružil Mešani pevski zbor iz Zgornje Besnice, ki je pod vodstvom Janeza Fabijana zapel med mašo psalm, po maši pa so na škofijskem dvorišču kot predstavniki Slovencev pripravili še dve narodni pesmi. Za nameček sta vzdušje popestrila še dva mlada har-

S člani in prijatelji ŠD iz Škal smo si po maši ogledali nekaj znamenitosti Dunaja.

monikarja, ki sta zaigrala slovensko polko in valček, v ritmu katerih so se zavrteli pari po škofijskem dvorišču.

Naj to poročanje zaključim z obiskom gimnazijcev drugega letnika iz škofijske gimnazije v Mariboru, ki so bili na ekskurziji tukaj na Dunaju v petek, 1. oktobra, pa so se oglasili pri nas, kjer so dobili nekaj informacij o življenju Slovencev in naše župnije na Dunaju, potem pa smo skupaj obhajali sveto mašo. Malokdaj je v naši cerkvi zbranih 150 mladih s svojimi profesorji, toda tokrat se je to zgodilo. S petjem in sodelovanjem pri maši smo prosili za dar vere, ki jo je kljub velikim preizkušnjam živel Job.

Če vsemu povedanemu dodam še kakšno misel iz vsakdanjega življenja, lahko rečem, da sem v tem mesecu predvsem spoznaval ljudi, župnijo, birokratske zadeve, ki spremljajo naše življenje ... Imeli smo sestanek ožjih sodelavcev v župniji, s katerimi smo se okvirno dogovorili, kako bomo preživeli to leto skupnega življenja. S temi prvimi vtisi vas vse skupaj lepo pozdravljam in želim, da bi nas življenje pod »tujo streho« vedno bolj povezovalo, hkrati pa prebujalo za tisto tiho božjo govorico, s

katero nas po vsakdanjih dogodkih nagovarja Bog ...

Stanislav Žlof

PREDARLSKA

Planinska maša

Jesenski dnevi, posebno lepi in sončni, sami po sebi vabijo ljudi v naravo. Mesto in sedaj že tudi dežela se dušita v za zdravje škodljivem okolju. Zaradi vsega tega je človek danes vesel, če lahko del svojega prostega časa preživi v samotnih in mirnih kotičkih, ki jih ponuja naša narava. Taki priljubljeni kraji so lahko tudi planine in težko dosegljivi kraji.

Planinsko društvo na Predarlskem pod vodstvom izkušenih planincev vsako leto organizira planinske izlete in vzpone na gore. Enkrat na leto je tak vzpon združen tudi s sveto mašo. Že nekaj let se na tretjo nedeljo v septembru zbiramo v Hämmerleju v kapeli nad Bödelom. Letošnja nedelja je bila za ta čas zelo topla in imeli smo lepo vreme. Po dobri uri peš hoje od parkirnega prostora dospemo do kapele, ki stoji sredi pašnikov. Okrog in okrog se pasejo črede krav in ovac, ki z glasnim zvonjen-

jem pozdravljajo mimoidoče izletnike.

Tokrat se nas je zbralo kar lepo število Slovencev in nekaj Avstrijcev. Ker je kapela majhna, smo razmišljali, da bi bila maša na prostem. Ker pa je bilo preveč vetrovno, smo se stisnili kar v kapeli. Obhajanje nedeljske maše je bilo zelo slovesno, saj je petje na harmonijo spremljal naš organist Jože. Tokratna božja beseda nas je opogumljala k zvestobi v malem. Že okolge samo, v katerem smo bili, nam je govorilo o tej zvestobi do Boga, sočloveka in narave. To kar naj bi človek nosil v svojem srcu in čutil, naj se odraža v odnosu do vsega, kar je ustvarjeno in biva.

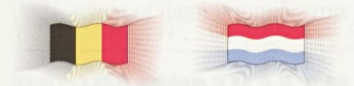
Po končanem bogoslužju smo naredili skupinsko fotografijo v dokaz, da se z dobro voljo in pogumom lahko preživi nedeljski dan po krščansko.

Ob dvanajstih smo imeli čas za kosilo. Nekateri so se odpravili k bližnji planinski koči, kjer so lahko potešili svojo žejo in lakoto. Nekateri pa so se okrepili iz »zaklada« svojih nahrbtnikov.

Ob vračanju v dolino nas je že spremljal sončni zahod. Zlato obžarjeni vrhovi bližnjih gora in pod njimi raztresene hiše in vasice

so se pripravljale na nočni počitek. Za nas pa hvaležnost in veselje, da živimo na tako lepem kraju božjega kraljestva in ga uživamo.

J. Žagar

BELGIJA in NIZOZEMSKA

HEERLERHEIDE

3. oktobra smo praznovali 75 let »Slovenskega društva Zvon«. Naš jubilarant mešani pevski zbor je svoje praznovanje začel s sveto mašo v cerkvi sv. Kornelija ob 9.30 med nizozemsko župnijsko mašo, ki sem jo kakor vsako prvo nedeljo vodil sam.

Pred mašo je pevce posebej pozdravil in jim čestital domači župnik, p. V. McMahon. Pevcev je bilo 36 in so zares ubrano in občuteno peli slovenske liturgične pesmi. Po pridigi je spregovorila tudi predsednica zbora, ga. Marian Abraas:

»Ali so ustanovitelji društva takrat že mislili, da bodo Slovenci nadaljevali s petjem?

Ustanovitev slovenskega zbora, ki bo polepšal slovensko bogoslužje in tu in tam prepeval tudi narodne pesmi, je bil velik korak. K temu, da naš zbor obstaja že 75 let, je pripomoglo zelo veliko prizadevanje mnogih. Odlično so to delo zastavili dirigenti, člani upravnega odbora, častni in redni člani, kar je za nas, sedanje člane še vedno dragoceno.

Skozi vsa ta leta je bilo veliko nastopov znotraj in zunaj naše dežele. Prav tako je bilo organiziranih veliko koncertnih poto-

vanj v domovini in zunaj nje. Povsod smo bili pristrčno sprejeti, saj smo priredili odlične koncerte. Mnogi slovenski zbori so nam vrnili obiske in imeli koncerte pri nas. Vrhunec je bilo za nas zelo uspešno in nepozabno potovanje v Rim. Udeležujemo se tudi bienalnih srečanj slovenskih zborov v Evropi. Zadnje je bilo letos v aprilu tukaj pri nas in nam je še živo v spominu.

Letos smo bili na potovanju po Sloveniji in tam smo imeli veliko lepih nastopov.

Mnogi naši člani so od Slovenske matice dobili Gallusovo medaljo, ki je v Sloveniji visoko glasbeno priznanje. Nekateri pevci so to medaljo prejeli že prej. Ob naši 75-letnici nam je Slovenska matica podelila posebno priznanje za vrednotenje in ohranjanje slovenske pesmi. To nam veliko pomeni.

Prav slovenska pesem je za nas v tem času tisto, kar nas druži. V petje pogosto preprostih slovenskih pesmi vsak član zbora polaga svoje notranje občutje in ljubezen. Tako smemo upati, da bomo še dolgo vztrajali.

Seveda je tukaj zelo pomembno strokovno glasbeno vodstvo g. Tonija Kropivška. On natančno presodi, kaj zmoremo in česa ne. Pod njegovim vodstvom dosegamo kar najboljše uspehe, za kar smo mu res hvaležni.

Prisrčna zahvala tudi vsem dosedanjim dirigentom, članom upravnega odbora in članom, pa tudi slovenskim duhovnikom, ki so med nami darovali sv. mašo in se zanimali za naš zbor.

Danes, ob 75. jubileju, želim čestitati sedanjemu dirigentu, častnim predsednikom, častnim članom in članom, prisrčna hvala tudi g. župniku Rajku za vse, kar naredi za ZVON.

Ko govorim te besede, se moje misli vračajo k rajnim članom Zvona, saj se moramo tudi njim zahvaliti, da je Zvon danes to, kar je. Ne želimo jih pozabiti in jih nikoli ne bomo. Njim v spomin bomo zdaj zapeli pesem Jaz sem vstajenje in življenje.«

Pri maši je bila tudi »Slovenska folklorna skupina Nizozemska« v narodnih nošah.

Ob krstu Pierra Bennetta

Po sveti maši so vse povabili v bližnjo dvorano na sprejem. Popoldne pa so tudi mnogim povabljenim ponudili odlično kosilo.

Zbor poje vsako prvo nedeljo v mesecu v tej cerkvi ob 8.30 med dvojezično mašo za Slovence in prijatelje, med velikonočno vstajenjsko mašo ob 7.30, na vse svete ob 8.30 in med polnočnico ob 24.00. S svojim odličnim petjem počasti tudi naše rajne in njihove domače ob pogrebih. Mnogi člani se v maju enkrat na teden udeležujejo žmarnic.

Posebno pohvalo zasluži njihova hvaležnost do rajnih članov, za katere vsaj dvakrat na leto naročijo sveto mašo.

Odličnemu zboru ZVON želimo še mnoga desetletja tako lepega in plodnega delovanja.

Lojze Rajk

BRUSELJ

12. junija je bil v cerkvi sv. Henrika krščen PIERRE BENNETT, rojen 4. decembra 2003 v Bruslju. Ima štiriletno sestro Manon, ki govori francosko in angleško, nekaj besed pa pove tudi po slovensko. Njegov oče je Christopher, urednik Nato News, sin Slovenke Simone, upokojene profesorice nemščine v Londonu, in očeta Davida, Angleža, profesorja lingvistike, ki kakor njegov sin tudi sam lepo govori slovensko pa tudi hrvaško. Pierrova mamica Sandrine Bardouil je bila direktorica mednarodne firme za nepremičnine in tudi govori več jezikov. Družina je torej obdarovana z mnogimi talenti. Botra sta bila Nicholas Bennett in Judith Pastrana.

Za sveti krst so pripravili lepo brošuro s krstnim obredom.

Uvodne besede je lepo po francosko povedal domači duhovnik, moj prijatelj Jean Jadoul, nato sem nadaljeval sam v nekoliko manj tekoči francoščini in angleščini, nekaj tudi po slovensko.

Manon in Pierre sta torej po babici slovenske krvi. Gotovo bosta ponosna na svoje poreklo, saj družina vsako leto prihaja na počitnice v Slovenijo.

Bog blagoslovi vso mlado družino!

EISDEN

Vsak četrtek zvečer tudi letos poteka v dvoranci Slovenske katoliške misije v Eisdnu dopolnilni pouk slovenskega jezika. Poučuje ga. Metka Boon iz Landgraafa na Nizozemskem. Za slovenščino je veliko zanimanja, saj se vsakdo, ki je doživel lepoto in gostoljubnost naše dežele, želi znova vračati tja. Znanje jezika svojih prednikov ali prijateljev je za vsakega vrednota.

Za slovenščino se zanimajo tudi v Bruslju. Verjetno bo po novem letu tudi tam urejeno, da bi se pouk nadaljeval, saj je v letu 2002/2003 že potekal v prostorih Slovenskega pastoralnega centra. Takrat je prof. Katjuša Zakrajšek celo leto

Pokojna Ida Leonardo

poučevala brez honorarja. Pogoji Ministrstva za šolstvo, šport in znanost so namreč glede tega zelo strogi in zelo zahtevni. Bruseljskim Slovencem, ki bi želeli izpopolniti znanje slovenščine želimo, da bi zares čimprej imeli to možnost.

MAASMECHELEN

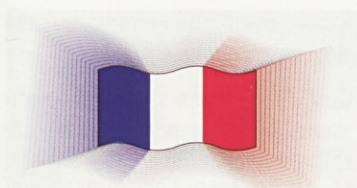
V cerkvi sv. Barbare v Eisdnu so se 2. oktobra poslovili od IDE LEONARDO, soproge Gina Jaklja. Rojena je bila 30. marca 1930 v Plezzu v Italiji. Poslovilno sveto mašo sta darovala župnik pri sv. Barbari in nekdanji župnik v Eisden-Dorpu (Slovenski župnik sem bil nekaj dni v Bruslju in me o smrti naše rojakinje nihče ni obvestil, čeprav imam z družino dobre odnose in sem pokojno tudi obiskal v bolnišnici).

Lep spomin imam na sam začetek svojega poslanstva v Belgiji, ko je bil sin Dori veliko dni med prvimi rojaki, ki so pomagali pri obnovi stavbe naše misije. Dolga leta je bil tudi član našega zbora Slomšek in še vedno rad pride pomagat s svojim mogočnim basom.

Slovenski pevski zbor Slomšek se je skoraj polnoštevilno udeležil pogrebne maše in je zelo polepšal bogoslužje. Slišal sem, da je manjkalo slovenskega duhovnika, saj bi bil z nekaj italijanskimi besedami ustregel mnogim Italijanom, ki ne razumejo flamščine, pa tudi Slovencem, ker je pokojna doma vedno govorila slovensko.

Gospa Ida, počivajte v miru, saj ste v zadnjih letih življenja veliko trpeli zaradi bolezni!

Lojze Rajk

F R A N C I J A

MERLEBACH

V soboto, 4., in v nedeljo, 5. septembra, smo praznovali že tradicionalni slovenski praznik. Vsako leto nas obišče folklorna skupina iz domovine, tokrat je ta naloga pripadla KUD-u Triglav iz Srednje vasi v Bohinju. Protestantško dvorano v Stiringu so oba dneva napolnjevali obiskovalci, ki so hoteli spoznati slovensko folkloro, pesem, skrbno in vešče pripravljeno kulinariko. Zaslužnim za vsakovrstne priprave in pospravljanje po prireditvi, iskrena hvala. Brez glasbe ni plesa. Folklorna skupina je pripeljala s seboj tudi ansambel Zlatorog, da je dajal ritem srbečim petam mož in žena, ki so se urno zvrtili ob slovenskih polkah in valčkih. Zadišalo je po potoci, prazniku in obujanju spominov na dom. Najprej so fantje in moške, dekleta in žene v narodnih nošah odplesali svoj bogat kulturni program, nato pa so plesišče prepuščili vsem navzočim.

CHÂTILLON

September je nov začetek, ne samo šolskega leta, temveč tudi drugih dejavnosti. Sobotno popoldne, 11. septembra, triurni pogovor z generalnim vikarjem škofije Nanterre, gospodom Michelom PONSARDOM. Prvič je bilo začutiti, da se nanterrska škofija resno zanima za nadaljnji obstoj slovenske misije v Châtillonu, saj je pripravljena tu-

di juridično imenovati bodočega slovenskega duhovnika. Gospod generalni vikar si je natančno ogledal prostore in podrobno spraševal o sestavi in življenju châtillonske skupnosti.

Sobotni večer je bil namenjen srečanju Društva Slovencev v Parizu, kjer je bil predstavljen program prireditev za naslednje leto. Glavna točka je bilo vprašanje šole slovenskega jezika, kar pomeni živno zavest o vrednoti maternega jezika tudi za tiste generacije, ki jim je domovina prednikov približana skozi pripovedovanje.

Naslednjega dne pa je bilo châtillonsko celodnevno srečanje za vse pravo presenečenje. Ob enajsti uri sveta maša, po njej pete litanije Matere Božje. Nato smo se vsi preselili v dvorano, kjer so bile že pripravljene mize in na njih poleg vilic in nožev tudi kitajske palčke. Začeli smo s sproščenim pogovorom, v katerem je gospod Kamin seznanil navzoče s trenutnim položajem slovenske misije in z vsebino pogovora z generalnim vikarjem nanterrske škofije. Postregli so nam z vietnamskim aperitivom in nestrpnega pričakovanja je bilo konec. Gospa Giselle ZITKO je skupaj s svojo mamo pripravila vietnamske specialitete: nepozabne neme, riž, pekočo omako, piščanca z različno zelenjavo, slaščice. Bilo je zelo zabavno, saj je marsikdo prvič vzel v roke palčke, gospa Giselle pa nam je pokazala in razložila, kako se jih drži in kako se jih pri jedi uporablja. Kljub vsemu pa nihče ni ostal lačen, ker je lahko jedel kar po domače, z vilicami in nožem. Kakšna kulturna obogatitev za vse nas. Med kosilom so se že javili nekateri posamezniki in posameznice, ki bi želeli dejavno sodelovati v gospo-

darskem in pastoralnem svetu châtillonskega občestva. Vsi, ki srčno želite, da bi slovenska misija v Parizu ostala res naš skupni dom, pristrčno vabljeni k sodelovanju. Za prav vsakogar se bo našlo ustrezno mesto, potrebno je le nekaj poguma in dobre volje.

V torek 21. septembra, se je gospod Kamin kot narodni delegat udeležil konference, ki jo je sklicala pastoralna služba za izseljence pri francoski škofovski konferenci. Udeleženci so bili iz dvaintiridesetih držav. Tema dneva je bila izid dokumenta z naslovom Ko tujec potrka na vrata, ki obravnava problematiko sodobnega izseljenstva, kar je gotovo pereč izziv za družbo in Cerkev. Zvečer istega dne se je sestal tudi s škofovim vikarjem pariškega kardinala, gospodom Simonom BARBOUX-EM. Pogovarjala sta se o nadaljnjem urejanju tako pravnih kot pastoralnih vprašanj glede imenovanja novega stalnega duhovnika v Châtillonu.

Toni Drašček

N E M Č I J A

BERLIN

Profesor Anton Štrukelj v Berlinu

V četrtek, 2. septembra, je bil v cerkvi Maria Frieden gost slovenski teolog prof. dr. Anton Štrukelj, ki je prišel v Berlin na povabilo

berlinskega kardinala Georga Sterzinskega.

Cerkev Maria Frieden je glavna romarska cerkev v Berlinu. To romarsko točko je leta 1987/88 izbral kardinal Meisner kot Marijin center, kjer se vsak prvi četrtek v mesecu odvijajo velike slovesnosti in pobožnosti, na katere pridejo verniki iz Berlina in okolice in kjer se v prvi vrsti moli za nove duhovniške in redovniške poklice.

Profesor dr. Štrukelj je blestel kot velika duhovna avtoriteta in odličen pridigar, saj je v brezhibni nemščini z globokimi in aktualnimi mislimi nagovoril vernike v polni cerkvi. To je pravi čudež za Berlin in povrh še sredi delovnega tedna! Tudi spovednice so bile vse-skozi polne. Vse to je govornik omenil in se dotaknil najbolj aktualnih vprašanj sedanje dobe vsepovsod po svetu. Ustavil se je tudi ob imenu tukajšnje Marije: »STAH-ELDRAHT«, saj je zahodni Berlin obdajal zid in bodeča žica in tako je Marija upodobljena pred ruševinami in bodečo žico.

V tej cerkvi župnikuje dekan Carl Heinz Mertz, prijatelj Antona Štruklja, ki ga je pred leti spoznal preko priznanega teologa Hansa Ursa von Baltazarja, ki je nekoč tudi predaval v Berlinu in tukaj pridobil veliko prijateljev in somišljenikov. Pri slovesnosti sta somaševala Izidor Pečovnik – Dori, slovenski župnik v Berlinu, in še drugi Antonov prijatelj, župnik Bernhard, po maši pa so vsi štirje posedeli v prijetnem pogovoru in se spominjali te svojevrstne in enkratne duhovnosti v Berlinu.

Slomškova nedelja

25. in 26. septembra 2004 je v slovenski župniji v Berlinu gostoval pevski zbor Škofijske klasične gim-

nazije iz Šentvida v Ljubljani pod vodstvom dirigenta D. Močnika. S pevci sta prišla tudi direktor prof. dr. Tone Jamnik in duhovnik Anton Česen.

V soboto, na predvečer Slomškove nedelje, je bila v cerkvi sv. Elizabete glavna slovesnost, ki jo je vodil gospod Jamnik. Pri maši je prepeval gostujoči zbor, po maši pa so pevci pripravili lep koncert v čast blaženemu Antonu Martinu Slomšku in vsem slovenskim svetniškim kandidatom. Prav tako je tudi v nedeljo maševal gospod Jamnik, s petjem so bogoslužje ponovno obogatili pevci škofijske gimnazije. Za to enkratno doživetje se slovenski verniki v Berlinu iskreno zahvaljujejo prof. dr. Jamniku, zboru in vsem, ki so sodelovali. V njihovem imenu se je za obisk in lepo slovesnost zahvalil

Roman Pungartnik, nekdanji kapetan slovenske rokometne reprezentance in sedanji igralec Kiela, tudi član slovenske župnije v Hamburgu, in Iris Terbuc sta stopila na skupno pot.

Karel Božič ml., vodja okteta slovenske župnije.

Gostje so prespali v novem Slovenskem domu. Za pogostitev so poskrbele delovne žene: Cilka Šaruga, Mariška Kolar in Lilijana Baligač.

To je bila znova res lepa priložnost, ki so jo Slovenci v Berlinu izkoristili za poglobitev vere in zavesti, kdo so pravzaprav bili naši kandidati za svetniški sij, ob premišljevanju besed slavnostnega govornika.

Vzela sta se Jolanda in Toni ...

V soboto, 18. septembra, sta se v cerkvi sv. Elizabete poročila Jolanda Turnšek in Toni (Anton) Bohorč. Tonija so prijatelji, sorodniki, predvsem pa starši ter dedek in babica pospremili na nevestin dom, od koder je Toni svojo izvoljenko ponosno pripeljal pred oltar. Pravzaprav jo je pred oltar pripeljal Jolandin oče Mihael Turnšek in jo pred oltarjem predal ženinu Toniju. Bilo je zelo ganljivo, zelo slovesno, saj sta svoj »DA« izrekla med sveto mašo. Pri slovesnosti sta sodelovala tudi Druga generacija in oktet, saj sta mladoporočenca aktivna pevca v župnijskih zborih: Toni v oktetu, Jolanda v ženskem zboru Planika. Nepozabna je bila Ave Maria organistke Irine!

Slavje se je nadaljevalo v veliki dvorani. Iz Slovenije se je pripeljal poln avtobus Tonijevih in Jolandinih sorodnikov, prijateljev in ansambel Slovenski zvoki, ki je skrbel za dobro razpoloženje mladoporočencev in njunih svatov. Dvorana je bila pravljnično lepo okrašena – za to je poskrbela Jolandina sestra Vladka s prijatelji. Tudi cerkev je bila praznično okrašena in vse je dihlo v čudovitem razpoloženju. Veliko truda je bilo vložnega v priprave, pomagalo je veliko prijateljev in

Alpinist Matej Mošnik na vrhu Triglava skupaj z mladimi iz Berlina

znancev, zato lahko rečemo, da je bil to praznik vse župnije.

M. Mošnik

Zahvala

11. julija se je na šesttisočaku Nevado de Copa v Peruju smrtno ponesrečil MATEJ MOŠNIK, alpinist, alpinistični inštruktor in gorski reševalec iz Kamnika. Neizmereno je ljubil gore, ki so sčasoma postale njegov način življenja in razmišljanja ... V 29. letu so ga vzele k sebi ...

Ob tej težki izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem berlinskim Slovencem, ki ste nam v najtežjih trenutkih našega življenja izrekli ustno ali pisno sožalje, se poklonili njegovemu spominu, se udeležili pogrebne slovesnosti, darovali za maše. Hvala gospodu Doriju za somaševanje pri pogrebni slovesnosti in za besede slovesa v imenu berlinske mladine – v imenu vseh tistih, ki ste našega Mateja spoznali, ko vas je popeljal na vrh Triglava.

Vsem in vsakemu posebej – iskreni Bog plačaj!

družina Mošnik

AUGSBURG

Slovo od Antona Jamška

V sredo, 29. septembra, smo se nekateri slovenski rojaki v Augsburgu zbrali k daritvi svete maše za pokojnim Antonom Jamškom. Ob njegovi krsti pred oltarjem je vsak, ki ga je poznal, v svojem srcu našel molitev in misli, s katerimi se je od njega poslovil. Po sveti maši so pokojnega odpeljali v Slovenijo. V domačem kraju, v slovenski zemlji je našel kraj večnega počitka.

Rodil se je 23. februarja 1953 v vasi Krašni Vrh blizu Metlike pod

Pokojni Anton Jamšek

Gorjanci v Beli krajini. V družini so bili štirje otroci. Očeta so kmalu izgubili in tako je vsa skrb za družino padla na mater. Sedaj pri svojih 87 letih doživlja globoko bolečino ob izgubi lastnega sina.

Kot mlad fant se je Anton leta 1973 podal v Nemčijo za boljšim kosom kruha. Prišel je v Ingolstadt. Po letu dni se je preselil v Augsburg. Tu je našel trajno zaposlitev. V Augsburgu je spoznal tudi življenjsko sopotnico Francisko, doma iz Dalmacije. Z njo se je 2. oktobra 1980 poročil. Bog je blagoslovil njuno ljubezen z dvema sinovoma, Danijelom in Bernardom.

Leta 1999 se je nepričakovano oglasila neozdravljiva bolezen, rak. Zaradi nje je bil predčasno upokojen. Z veliko mero potrpežljivosti se je z boleznijo boril do zadnjega diha. V nedeljo, 26. septembra, ob 21. uri zvečer mu je bolezen izpila še zadnje življenjske moči. Okrepčan s svetimi zakramenti se je iz zemeljskega življenja pri svojih 51 letih preselil v večnost.

Bil je dober mož svoji ženi in dober oče družini. Rad je pomagal, dokler mu je zdravje dopuščalo. V srcih bo ostal za vedno zapisan v lepem spominu vsem, ki so ga poznali, še najbolj pa svojim najdražjim.

Besede sožalja, ki so bile izrečene ob slovesu, naj tudi preko revije Naša luč dosežejo ženo Francisko, sinova Danijela in Bernarda, pa tudi 87-letno mater pokojnega, oba brata, sestro in vse sorodnike.

Gospodar življenja, ki je Antona rešil trpljenja in ga poklical k sebi, naj mu bo usmiljen sodnik v človeških slabostih in bogat plačnik za vse dobro in plemenito!

R. K

60 pomladi Ivana Šustra iz Oberhausna

ESSEN

Kirche International

Vsakoletno srečanje različnih narodnih skupin s tukajšnjimi domačini ima pri sv. Antonu v Oberhausnu že dolgo tradicijo. Skupno doživetje pri mašni daritvi, kjer je lepo zaznavna pestrost številnih jezikov, nas druži v zavesti ene Cerkeve v bogastvu njene prepletene različnosti. Pisanost narodnih oblačil in simbolni darovi različnih narodov, ki jih prinesejo v darovanski procesiji do oltarja, so lepa simbolika pestrosti narodov pri istem Gospodu.

Bogata je tudi pomašna prireditve. V kulturnem programu se zvrstijo posamezni narodi s svojo pesmijo, folkloro, glasbo ... In seveda ne-

nazadnje se različni narodi na stojnicah predstavijo s svojimi tipičnimi narodnimi jedili, pijačo, sladkarijami.

Redno se tudi Slovenci udeležimo prireditve. Brez našega zbora Slovenski cvet pri sv. maši skoraj ne gre. Bogata barvitost naše cerkvene pesmi je pri udeležencih maše vedno toplo sprejeta, doživeta in v odmevnosti tudi pohvaljena. Že nekaj let za darovanje prinesejo originalni sir iz cistercijske opatije v Stični.

V letošnjem kulturnem programu se je pevski zbor predstavil s slovenskimi narodnimi pesmimi ter vmesnimi vižami mladega harmonikaša Saša Peharca. Od slovenske stojnice pa je prijetno in vabeče dišalo po naših pečenicah,

domačem »štrudlu«, domačem kruhu, slivovki in cvičku.

Pridodali smo svoj bogati del za dušo in telo pisani množici v lepem in prijetnem vremenu ter vzdušju.

Pisano in veselo je bilo v Hannovru ...

v veliki dvorani šolskega centra na zadnji septembrski večer. Tamkajšnje slovensko kulturno društvo Krka je gostilo poln avtobus mladih Slovencev iz domovine. Rojakom iz tega konca in številnim nemškim gostom so se na prijetni prireditvi predstavili folklorna skupina in deklški pevski zbor Polončice iz župnije Sora/Medvode ter tamburaški orkester Bisernica iz župnije Reteče pri Škofji Loki. Župnik Zaplotnik iz Essna se je znašel v sredini svojih nekdanjih župljanov, ki jih je krstil, učil verouk, pripravljaj na zakramente. Družno sta vodila skozi program nekdanja veroučenka in njen nekdanji župnik. Z njimi je bil tudi medvoški župan Stane Žagar ter krajevna TV-postaja z direktorjem Pipanom ter novinarko Silvano Knok.

Za zaključni del programa so poskrbele Vesele Štajerke iz Vojnika, ki so prisotne »spravile s sedežev«, da so se zavrteli v prijetnem plesnem ritmu.

Ob prijetni in za mlade »potrebni večerji« je tekel sproščen pogovor, smeh in klesal se je »bojni načrt«, da se vidimo prihodnje leto na binkoštnem srečanju v essenski župniji.

Romanje k Mariji v Kevelaer ...

ima tudi že lepo tradicijo – na prvo oktobrsko, rožnovensko nedeljo. Prijetno toplo jesensko vreme nas je v velikem številu zbralo pri Tolažnici žalostnih z mnogimi prošnjami, zahvalami – osebno, za

Naša zlatoporočenca Angela in Jože Zapušek (prva z desne)

Srebrnoporocenca Tonka in Tone Špiler s hčerkama

naše družine, našo narodno skupnost. V molitev smo vpletli tudi domovino, ki je imela ta dan volitve. Mogočno je zadonela slovenska pesem pri sv. maši in pri litanijah. Sledil je izbor Marijinih pesmi, ki sta ga z dušo in srcem oblikovala mešani zbor Slovenski cvet ter dekliška skupina Eskala. Na koncu je sledila procesija k Marijini milostni kapeli, kjer se je vnovič oglasila naša pesem in zaustavila mnogim drugim romarjem korak, da so nam prisluhnili. Tako vedo povedati, da nekateri prihajajo na to nedeljo v Kevelaer zato, da slišijo in doživijo slovensko Marijino pesem ... Naj jo »sliši« in z njo »poroča« s svojo priprošnjo k Sinu Jezusu tudi Mati Marija ... za vse nas.

Tam čez, pri velikem parkirišču pa potem še dolgo zveni slovenski pogovor, družabna malica, smeh in še pesem na kraju. Kevelaer to nedeljo »diha po slovensko« ...

Ob romanju smo zbrali za popotresno popravilo cerkva na Bovškem 800 €. Bog povrni!

Voščila ter dobre želje ...

najprej mali krščenki Nini Križanec iz Oberhausna, ki je postala božji otrok 24. aprila. Naj jo spremlja in varuje dobrotna božja roka, kakor tudi njeno družino in druge domače. In naj ostane »tako pridna« v življenju, kot je sedaj pri naših slovenskih mašah ...

2. julija sta si pred Bogom izrekla »DA« v zakramentu sv. zakona za

skupno življenjsko pot Helena Hrašovec iz Oberhausna ter Simon Horžen iz Hildna. Poroča je bila v znameniti Marijini cerkvi »Altenberger Dom«, nekdanji cistercijski opatijski cerkvi v Odenthalu. Poročno slavlje je vodil delegat msgr. Janez Pucelj ob so-maševanju župnikov neveste in ženina, Zaplotnika iz Essna in Mlakarja iz Kölna. Pri poročni maši je prepeval mešani zbor Slovenski cvet (kjer tudi oba pojeta). Mladoporocenca izhajata iz dobrih slovenskih vernih družin. Da bi oba vse dobro, kar sta v svojih družinah prejela, prenesla na njuno novo skupno pot in družinsko skupnost. Vso srečo ter Bog z vama in Marijin materinski blagoslov naj vaju spremlja.

Srebrno poroko sta pri redni slovenski maši obhajala 6. junija v Essnu Tonka in Tone Špiler. Ob rojakih, ki redno prihajajo k maši, se je zbralo še dodatno veliko domačih, znancev in prijateljev obeh slavljencev. Špilerjeva družina je v naši essenski skupnosti znana in cenjena. Radi in redno pomagajo pri vseh naših prireditvah. Tonetu in mladim ni težko stopiti za ambon in prebrati berila. Po sv. maši je sledilo prijetno domače slavlje v farni dvorani. Skupnost jima želi

Anton Špec in Kristina, rojena Čerkuč, iz Dortmunda sta obhajala 40 let poroke, Kristina pa tudi 60-letnico življenja.

Helena Hrašovec in Simon Horžen – Bog z vama.

Nina Križanec iz Oberhausna je prejela sveti krst.

tudi v bodoče božjega žegna in dosedanje pridnosti v dobro skupnosti. Bog vaju živi!

V domovini, v župniji Podsreda, sta na Binkošti Angela in Jože Zapušek iz Gladbecka praznovala zlato poroko. Hkrati je praznovala zlato poroko tudi Angelina sestra Franciška, ki pa živi v domovini. Jože je bil rojen že tu kot tretji in najmlajši sin izseljenske družine in je znan tudi kot veseli harmonikaš. Obema korenjakoma obilje zdravja in božje dobrote želimo iz srca.

Branka Svete iz Oberhausna je v tem času obhajala 60-letnico ter 40-letnico poroke z možem Janezom. Oba sodita v krog dobrih

sodelavcev, ki znata zavihati rokave za skupnost.

V Dortmundu pa je proslavila 60-letnico Kristina Špec in z možem Antonom tudi 40-letnico poroke. Obema paroma čestitke, dobre želje in božjega blagoslova.

V Oberhausnu je praznoval 60-letnico Ivo Šuster. Praznovanje v velikem krogu domačih (tudi iz domovine) ter mnogih prijateljev in znancev je obeležil 25. septembra. Za veliko dobrih sodelavskih reči mu je hvaležna slovenska skupnost. Vedno je pripravljen za pomoč. Ivo, hvala za vse in priporočilo v naprej. Ob prazniku pa iskrena želja – Bog daj zdravja in svoje ljubeče pomoči.

AZ

FRANKFURT

Povišanje svetega Križa ...

Vsako leto ob prazniku povišanja svetega Križa limburška škofija praznuje še posebej slovesno tako imenovani križev teden, saj hrani relikvije svetega Križa. Letos pa je to praznovanje v Frankfurtu pa tudi v drugih predelih škofije zaznamoval križ svetovnega srečanja mladih, ki ga je pred dvajsetimi leti

mladim izročil papež. Drugo leto bo namreč to svetovno srečanje mladih v Kölnu. V središču Frankfurta je bil s tem križem v sredo, 15. septembra, zvečer najprej križev pot, ki se je zaključil v cesarski stolnici (Kaiserdomu) s sklepno molitvijo in blagoslovom. Geslo tega obiska križa srečanja mladih je bilo 'Jugend kreuz(t) Nationen'.

in zahvalna nedelja ...

Po nemških škofijah na prvo nedeljo v oktobru praznujemo zahvalno nedeljo, ko se Bogu zahvalujemo zlasti za sadove zemlje pa tudi za druge darove in dobrote, ki jih prejemo iz božjih rok. V naši župniji smo se še posebej s hvaležnostjo spomnili dveh nekdanjih duhovnikov naše župnije: 4. oktobra bi praznoval 75-letnico rojstva pokojni dr. Franček Prijatelj, prvi župnik v naši župniji; 9. oktobra pa je bila 11-letnica smrti nekdanjega župnika Mirka Jereba. Po maši na zahvalno nedeljo pa smo si v Lichu in Frankfurtu priklicali v spomin tudi nekatere rojstne dneve ter seveda kljub staranju njihovih lastnikov z veseljem nazdravili.

Prezbiterij župnijske cerkve sv. Pavla v Lichu na zahvalno nedeljo

Slavljenska Branka Svete

*Sestri Angelca in Marija
iz Hamburga*

ter naši rajni ...

Kakor v preteklih mesecih je tudi v septembru prišlo preko prijavne službe obvestilo o smrti 67-letnega Jožefa Rasingerja iz Stadtallendorfa (severovzhodno od Marburga, škofija Fulda). Ker je podatek, ki sem ga dobil, nepopoln, sklepam, da je bil verjetno rojen na Koroški Beli. Vsi mu želimo božjega miru in sreče v Bogu.

rem

HAMBURG

Slovenske svete maše v cerkvi sv. Bonifacija so že vrsto let sestavni del Slovencev v hamburški skupnosti in hvaležni smo, da lahko z rojaki molimo v maternem jeziku „Oče naš“ in si nato podarimo božji mir.

Pri sveti maši v mesecu septembru smo v Hamburgu doživeli prijetno presenečenje. Ko smo se nekaj po 16. uri začeli zbirati na župnijskem dvorišču, nas je že pričakala skupina ljudi, ki je govorila slovenski jezik. Bili so naši rojaki iz Hildesheima in Hannovra, ki so se

19. septembra podali na ribji sejem (Fischmarkt) v Hamburg. Ker so vedeli, da bo na ta dan v naši skupnosti sveta maša, so se nam pridružili. Tudi župnik Dori je bil prijetno presenečen, ko je ob prihodu zagledal kar lepo množico ljudi pred cerkvijo. Gostom in vsem prisotnim se je še posebej zahvalil za tako številen obisk. Po sveti maši smo goste povabili v naše društvene prostore in z njimi nazdravili ob slovenski pesmi in prijetnem pomenku. Veselimo se že njihovih prihodnjih obiskov in jih vabimo vsako tretjo nedeljo v mesecu, ko imamo slovenske maše pri sv. Bonifaciju.

Pri sveti maši je bila tudi gospa Angelca iz Slovenije, ki je obiskala svojo sestro Marijo. Gospa Angelca je poleti z dušo in srcem planšarica na Gojski planini (pri Veliki planini) in kljub obilici dela popotnikom vedno z veseljem postreže s kislim mlekom. Tisti, ki radi hodimo v hribe, ji bomo v bližnji prihodnosti obisk zagotovo vrnili in se že med hojo veselili dobrega kislega mleka in njene gostoljubnosti.

Župnik Dori je našo hamburško skupnost povabil na skupno martinovanje v Berlin. Z veseljem pride-mo! Tako bomo lahko skupaj

popraznovali in spoznali naše rojake v Berlinu. To bo vsekakor lep dogodek, ki nas bo vse obogatil in še bolj povezal. Menda bo med gosti iz domovine tudi znana pevka Nuša Derenda, ki jo nekateri Slovenci, ki že vrsto let živimo v Nemčiji, še nismo imeli priložnosti osebno spoznati in videti v živo. Kmalu nasvidenje v Berlinu!

DD

INGOLSTADT

Anica Kisilak je obhajala okrogli rojstni dan

V nedeljo, 12. septembra, je obhajala Anica Kisilak svoje »srečanje z Abrahamom«. Praznovanje se je začelo s kosilom, kjer so se ob njej zbrali domači, sorodniki in nekateri prijatelji. Pred mašo smo se potem v širšem krogu zbrali h kavi in pecivu v Slovenskem centru, kjer smo po radiu Ognjišče prisluhnili čestitkam za slavljenko. Po maši smo se spet zbrali v centru na zakuski in praznovanje je trajalo ob zvokih Dragove in Benjaminove harmonike v veselem razpoloženju še do poznih ur. Anici iskreno čestitamo za rojstni dan, voščimo obilo zdravja in zadovoljstva ter se toplo zahvaljujemo za nesebično

Anica Kisilak z družino

Mladoporočenca Brigitta in Matthias s svati

sodelovanje na naših prireditvah in praznovanjih. Naj nas še naprej družijo iskreno prijateljstvo!

Poročila sta se Brigitta Dominko in Matthias Scharf

V soboto, 18. septembra, sta se v Nürnbergu poročila Brigitta Dominko in Matthias Scharf. Bil je lep in sončen septembrski dan. Že kmalu popoldne so se začeli zbirati gostje na parkirišču pred cerkvijo; kar precej jih prišlo tudi iz Slovenije in nekateri ženinovi sorodniki iz daljnega Porurja. Tudi ženin Matthias je bil že kmalu tam in je nestrpno čakal na svojo nevesto Brigitto. Poroka s slovesno mašo je bila v cerkvi sv. Štefana, kjer imamo vselej našo slovensko mašo. Nevesta in ženin sta z jasni mi in glasnimi besedami drug drugemu obljubila zakonsko ljubezen in zvestobo ter si izmenjale poročna prstana. Med mašo sta čudovito pela gospel zbor in solistka Karmen. Po maši smo se zbrali na gostiji v hotelu Forsthaus

v Fürthu. Po polnoči je praznovanje vedno bolj zvenelo v slovenskem vzdušju. Brigitta in Matthias, pr srčne čestitke ter srečo in božji blagoslov na vajini skupni življenjski poti, hkrati se vama zahvaljujemo za vajino zavzeto sodelovanje na naših praznovanjih.

Umrla je Marija Cener

Potem ko se je lepo pripravila, pre jela bolniško maziljenje in sveto popotnico, je v četrtek, 16. septem bra zvečer umrla Marija Cener. Pogreb je bil v torek, 21. septem bra, v Boreciah v Prekmurju. V nedeljo, 19. septembra, pa je bila v slovenski župniji zanj o sveta maša.

Pokojna Marija se je rodila 16. fe bruarja 1957 v Vanči vasi pri Bankovcih. Pred desetimi leti je prišla z mlajšo hčerko v Ingolstadt, da je bila družina skupaj. Toda lani poleti se je pojavila bolezen, ki ji je vedno bolj črpala življenjske moči. Zadnje tedne je bila v bolnišnici. Vendar so jo njeni ljubeče sprem-

ljali, še posebno zadnje dni so bili stalno ob njej, tudi ob smrti je bila cela družina pri njej; starejši hčerki je še izrazila svoje zadnje želje in potem mirno zaspala v Gospodu. V imenu pokojne se zahvaljujem njenemu možu Karlu ter hčerama Danieli in Romani, da so s takšno nesebično ljubeznijo stali ob strani svoji ženi oziroma mami. Posebno veselje so ji bili trije vnuki, o kate rih je še s šepetajočim glasom in z nasmehom na obrazu govorila, ko

Pokojna Marija Cener

sem bil na zadnjem obisku pri njej. Naše sočutje in iskreno sožalje ob izgubi vaše žene, mame in babice. Bog naj ji podeli večni mir tam, kjer ni več bolečin.

S. G.

MANNHEIM

Dva krsta in srebrna poroka v Schwarzwald

Družina Tatjane in Rolfa Scholla v kraju Dittishausen je zdaj popolna. Tako sta zapisala pod sliko njenih treh otrok. Dvema hčerkama, Leni in Jani, se je letos pridružil še sinek Luca. Kot že prej obe njegovi sestrici je bil tudi Luca pričakovan z velikim strahom, ker je tudi on hotel priti na svet mnogo prezgodaj. Nazadnje pa je ob pomoči zdravnikov prišel na svet dovolj močan, da je bil doma že en teden po rojstvu. Sestrici sta že komaj pričakovali, da v njihovo novo hišo po več mesecih pride domov mamica in prinese s seboj toliko pričakovanega bratca.

Enajstega septembra je bil drugi srečni dan za dve družini: Scholl in Golob. Luca je bil krščen v cerkvi, za katero zavzeto skrbi njegov stari

Luca Scholl in Robi Golob pri krstu

oče. Lena, ki hodi že v drugi razred, se je opogumila in prvič ministrirala pri maši. To je opogumilo tudi njenega bratranca Patricka in sestrično Jasmin, ki sta tudi želela ministrirati, saj je bil istočasno krščen tudi njun bratec Robi Golob. Za očeta Tomaža je to že četrti otrok, za mamico Diano pa njen prvenec. Čeprav komaj štirinajst dni star se Robi ni nič oglašal, kot tudi njegov bratranec Luca ne. Toda pogovor, ki pravi, da bo otrok pevec, če pri krstu joka, tu gotovo ne bo držal in pričakujemo, da bosta oba dobra pevca, saj izhajata iz Golobove družine, kjer vsi radi pojejo.

Že naslednji dan, v nedeljo, smo praznovali še enkrat. Tokrat pri slovenski maši v Vöhrenbachu. Marta in Andrej Bojc sta obhajala srebrno poroko. Marjana Golob ju je presenetila in jima pred mašo pripela šopka, in ker oba še zelo mladostno izgledata, bi ju lahko kdo zamenjal za ženina in nevesto. Vsi smo jima zaželeli, da bi jima v ljubezni in sreči minilo še naslednjih petindvajset let do zlate poroke. Ker pa je človeška želja

premalo, smo se ju spomnili tudi v molitvi.

J. M.

MÜNCHEN

Farni izlet. V pripravih na farni izlet imamo v župnijskem svetu vedno težavo pri odločitvi, kaj naj si izberemo za cilj in program. Ker večina živi v mestu, si navadno najprej želimo v naravo, vendar je spremljevalka tega tudi uganka, kako bo z vremenom. Že nekajkrat nam je do sedaj dež prekrizal račune.

Letos smo se odločili za Hrezogstand. Lepa razgledna točka na hribu ob Walchenškem jezeru v Allgäu. Zvabila nas je torej narava in na srečo nam je bilo vreme naklonjeno. Niti pretirano vroče ni bilo. Del skupine se je odločil za vzpenjačo, ostali pa so se podali peš na hrib. Pot je bila kar dolga in za nekatere prav naporna, vendar ni nihče obžaloval, še manj obupal zaradi utrujenih mišic. Na vrhu hriba je vedno ves trud poplačan in ta dan smo bili nagrajeni z res lepim razgledom daleč

Srebrnoporoka Marta in Andrej Bojc

Del udeležencev iz Münchna na farnem izletu

naokoli. Na hribu je seveda vsem posebej dobro teknilo kosilo. Večini udeležencev je bil nato spet najbolj všeč umirjen sprehod po čudoviti naravi. Naužili smo se čistega zraka in se prepustili sproščenim družabnostim. Domov smo se ta dan vrnili nekoliko utrujeni, vendar prav prijetno osveženi z novimi močmi za vsakdanje delo.

Poroka in krst. V Bohinjski Bistrici, enem najlepših predelov naše domovine, sta sklenila zakonsko zvezo Christoph Leucht in Martina Breclj. Priči poroke sta bila Elke Kater in Petra Breclj. Poleg sorodnikov novoporočencev se je slovesnosti udeležilo veliko prijateljev ženina in neveste. Želeli so biti osebno navzoči s svojo molitvijo in podporo ob nastanku nove družine, ko sta Martina in Christoph pred Bogom in pred ljudmi potrdila ljubezen in si obljubila zvestobo do konca življenja. Bil je zares doživet dan, poln božjih darov in veselja vseh. Bistriška župnija je skupaj z župnikom Jožetom Dolencem pripravila lepo poročno slavlje, ki je seglo do srca.

Nove družine se veselimo še posebej v misijski skupnosti, saj bo nova družina živela v našem okolju. Novoporočencema čestitamo in želimo vso srečo in veliko zaupanja v božje varstvo na skupni poti.

Na isti dan je prejela milost svetega krsta tudi njuna hčerkica Milena. Čast in nalogo botrske službe sta prevzela Annette Pahlich in Christoph Scheich. Mali Milenci želimo prav tako obilo božjega blagoslova, da bo v svojem življenju v polnosti zaživela iz milosti in darov svetega krsta.

STUTTGART

Vinska trgatev in ponovitev srebrne maše Janeza Šketa

Prva jesenska množična prireditve v naši župniji je vinska trgatev. Letos je bila ta trgatev še posebej bogata in obilna. V našo sredo smo povabili bivšega župnika, Janeza Šketa, ki letos obhaja jubilej srebrne maše. Potem ko je praznik obhajal v različnih slovenskih župnijah, s katerimi je bil posebej

povezan na svoji duhovniški poti, pri sv. Emi na Štajerskem, v Radovljici, v Komendi in Semiču, kjer zdaj slušbuje, smo ga z veseljem sprejeli tudi v Stuttgartu.

Zahvala in slava Bogu je zvenela v soboto, 18. septembra, v cerkvi sv. Elizabete v Esslingenu, ko se je zbrala celotna slovenska župnijska skupnost od Heilbronna do Aalna, od Schörndorfa do Pfullingena, Stuttgarta in okolice. Ob njegovem jubileju smo praznovali tudi zahvalno nedeljo. Slavljeneec je v mašnem nagovoru strnil pogled na prehojeno duhovniško pot in na čas, ki ga je preživel med Slovenci na Württemberškem. Koliko lepih doživetij, koliko spominov, marsikatero oko se je ob tem tudi orosilo.

Doživeto in duhovno tako globoko sveto mašo je obogatilo ubrano petje mešanega pevskega zbora Česnje iz Škofljice, Lavrice in Rudnika pod dirigenti roko Katarine Bambič. Peli so pri slovesni zahvalni maši. Nato so se v pesmi in besedi predstavili najprej v

Po maši v Esslingenu še skupinski posnetek z zborom Češnje

cerkvi, kjer so zapeli nekaj zelo lepih narodnih pesmi. Njihovo petje je vsem navzočim seglo v srce in jih popeljalo po domačih stezicah, po stezicah slovenskih src.

Zbrana družba se je nato poveselila še v dvorani ob prireditvi vinske trgatev, pri kateri je za veselo razpoloženje skrbel ansambel Jereb. Ob pesmi in zahvali smo se spomnili tudi župnika Štrublja ob njegovem osebnem prazniku.

Zahvalna maša v naravi v Magstadtu

Tako bogat duhovni konec tedna se je nadaljeval nato še v nedeljo, 19. septembra, v Magstadtu z mašo v naravi. Pri maši, ki sta jo vodila g. Šket in g. Štrubelj, je zopet zelo doživeto zapel zbor Češnje. Čeprav je bilo dopoldne deževno, smo pod streho prav tako lepo doživljali milosti srebrnega duhovniškega jubileja. Društvo Slovenski muzikant-

je iz Sindelfingna in verska skupnost iz Böblingena sta poskrbeli za dobro kosilo. Po tako lepem srečanju je posijalo sonce; ne le na nebu, ampak tudi v naših srcih.

Slavljenec in gostje so se nato odpravili na pot. Člani mešanega pevskega zbora Češnje so na poti obiskali mesto Ulm in ga pod vodstvom dr. Marka Dvořaka odkrivali kot izredno lepo in zanimivo mesto. Z navdušenjem so se povzpeli na najvišji cerkveni zvonik na svetu in še od tam gledali proti Stuttgartu, kjer so doživeli dva nepozabna dneva.

Romanje k Mariji v Einsiedeln

Kot že nekaj let zapovrstjo, smo se tudi letos verniki slovenske župnije iz Stuttgarta v nedeljo, 27. septembra, v zgodnjih jutranjih urah odpravili v Švico, na romarski shod Slovencev v Marijinem svetišču Einsiedeln. Zbralo se nas je nekaj čez trideset. Potovali smo s tremi kombiji in enim osebnim avtomobilom. Kljub deževnemu vremenu smo doživeli čudovit dan, tako v cerkvi, pri slovesnem bogoslužju, ki ga je vodil ljubljanski pomožni

Doroteja Oblak, dolgoletna sodelavka SKM Stuttgart

Jožica Tomc iz Stuttgarta v krogu svojih najbližjih ob praznovanju 70-letnice

V cerkvi sv. Konrada je prejel sveti krst Dejan Gyselincks.

škof, trenutno še administrator ljubljanske nadškofije, gospod Andrej Glavan, kot tudi na skupnem kosilu in kulturnem programu ter seveda na poti tja in nazaj. Dež, ki nas je spremljal cel dan, se je polagoma spreminjal v kaplje božje milosti, ki je do vrha napolnila naše duše in srca.

Krst Dejana Gyselincksa

V soboto, 25. septembra, je v cerkvi sv. Konrada v Stuttgartu prejel sv. krst DEJAN GYSELINCKS, sin Anite Drevenšek, por. Gyselincks in Sascha Gyselincksa. Krstno slavlje je bilo v družinskem krogu z lepim sodelovanjem staršev, botra in sorodnikov. Dejanu želimo, da bi se dobro razvijal in rasel v božji milosti.

Mlada družina Habjanič se vrača v Slovenijo

Z družino Habjanič smo bili zadnja leta tesno povezani. Mala Patricija in Mihec sta hodila v slovensko sobotno šolo in v župnijski vrtec. Skupaj smo doživeli lepo potovanje v Disneyland in v Pariz, doživeli celodnevni piknik v Magstadtu in slovo od veroučiteljice, sestre Mateje. Kar malo prizadela nas je

novica, da nas zapuščajo. Obenem smo veseli, da se vrnejo v Slovenijo. Želimo jim, da bi se lepo vključili v domače okolje pri sv. Marjeti na Dravskem polju.

V soboto, 2. oktobra, so se v prijateljskem krogu poslovili od nas. Natalija je v imenu svojega moža Roberta in obeh otrok svojim dolgoletnim prijateljem, mladim družinam iz Stuttgarta in okolice, zaupala nekaj misli, ki jih radi objavljamo v Naši luči.

»Toliko lepih spominov bomo vzeli s seboj. Lahko rečem, da odhajamo domov zelo bogati. Tu mislim na bogato dušo, ki nam je nihče ne more vzeti. Niti v sanjah nisem mislila, da bomo srečali toliko prijateljskih ljudi v tujini. Vsak človek nekje in nekomu pusti del sebe. Vsak človek zapusti sled. Ne izbrišite teh sledi. Vem, da nas ne boste izbrisali. Tudi mi vas ne bomo.

Ko sem prišla v Nemčijo, sem dala v en predalček svojo družino, v drugega svojo domovino, v tretjega prijatelje itn. Tako sem naredila red. Prav tako želim, da nas vi daste v en predalček vašega srca in

ga tu in tam odprete. Najlepše se vam zahvaljujem za čas, ki smo ga preživeli skupaj. Bogu sem hvaležna, da me je na moji poti obdaroval s takšnimi prijatelji. Uživate še naprej čas, ki vam je namenjen in ne pozabite si vzeti časa za prijatelje.

V Slovenijo odhajamo srečni, z enim solznim in z enim veselim očesom. Ostanite skupaj in vedite, da je življenje prazno in zapravljeno imetje, če ga človek ni živel tako, kot si ga je želel.«

Slavlje ob 70-letnici življenja Jožice Tomc

Posebno veselo pa je bilo 16. septembra pri Jožici Tomc, ki je praznovala 70-letnico življenja. Sveto mašo, ki smo jo praznovali pri njej doma, so oblikovali njeni prijatelji in sorodniki. Veselo razpoloženje, ki se je razvilo pri sveti maši, se je nadaljevalo z enkratnim petjem, z zbrano družbo še dolgo v noč, saj je gospa Jožica izvrstna pevka. Jožica Tomc se je rodila leta 1934 v Višnji Gori. Po smrti matere je odraščala na

Družina Habjanič se vrača v Slovenijo.

Škofljici in nato z 28 leti odšla v Nemčijo. Leta 1962 se je poročila v Oberhausnu in nato sta si z možem Jožetom v Oedehtmujem ustvarila topel dom, kjer so se jima v zakonu rodili Danijela, Brigita in Roman. Dragi slavljenki kličemo še na mnoga blagoslovljena leta v krogu družine in heilbronske skupnosti.

Čestitke škofu Andersu Arboreliusu ob duhovniškem srebrnem jubileju

Na praznik Marijinega rojstva je Anders Arborelius, katoliški škof na Švedskem, s somaševalci in verniki praznoval srebrni mašni jubilej. Dopoldan je bila slovesna sv. maša v cerkvi Vår Frälsare v Malmöju, zvečer pa je bila slovesnost tudi v Stockholmu. Čestitkam ob srebrnem mašnem jubileju se pridružujejo slovenski rojaki na

Švedskem ter želijo škofu Andersu potrebnega zdravja in božjega blagoslova, da bo mogel v tej severnoevropski deželi še naprej potrjevati brate v veri.

Spoštovani g. škof Anders, naj vas dobri Bog živi še na mnoga blaga leta!

Voščijo slovenski rojaki na Švedskem

Slovenski večer v Göteborgu

Slovenski rojak Jože Benigar je član Župnijskega sveta župnije Kristusa Kralja v Göteborgu. Po njem je tamkajšnji župnik Göran Degen povabil Slovence iz omenjene župnije k sodelovanju oziroma da se predstavijo v župniji. Kako naj bi to izgledalo, so se mnogi spraševali. Seveda se je potem zgodil dopust in ko se je večina vrnila nazaj na Švedsko, je sledil sestanek Misijskega pastoralnega sveta Slovenske katoliške misije na Švedskem, kjer so se članice dogovorile, kaj »slovenskega« naj bi ponudile, da bo za Švede zanimivo. Predlog je padel: kranjske klobase, krompirjevo solata, kislo zelje in raznovrstno pecivo ter seveda vino

in pivo. Ja, tudi brez žive slovenske muzike ne bo šlo. Tako je bil na ta slovenski praznik povabljen tudi muzikant Jože Zupančič.

V soboto, 11. septembra, je bila večerna sv. maša, ki jo je vodil župnik Göran Degen. Poleg njega je somaševal tudi slovenski duhovnik Zvone. Prijetno mu je bilo pri srcu, ko je med navzočimi v cerkvi videl tudi gorenjsko narodno nošo. Po sv. maši je harmonikar Jože pred cerkvijo na frajtonarici sprejel navzoče pri sv. maši in jih z glasbo spremljal v župnijsko dvorano. Zenon Perovič je na dvorišču medtem že pripravil ogenj, kjer so se na žaru pekle kranjske klobase. Ko so ljudje prišli v dvorano, so jih slovenski rojaki sprejeli z aperitivom in nato so ljudje posedli za mize, kjer so bili postreženi. Praznik se je tako začel. Dvorana se je napolnila in vzdušje je bilo enkratno. Kako bi bilo sploh lahko drugače ob pomoči toliko žena in očetov, ki so postregli s pijačo in jedajočo in posebej z muziko ter slovensko pesmijo, nad katero so bili Švedski še kako navdušeni in so s ploskanjem pokazali, da jim je tudi slovenska pesem pri srcu.

Srebrna maša škofa Andersa Arboreliusa

Hvala članicam Misijskega pastoralnega sveta, hvala vsem ženam za krompirjevo solato, za zelenjavno juho, za slovenske kruhke in za raznovrstno slastno pecivo. Hvala očetom, ki so poskrbeli za pijačo, gospodinjam, ki so pripravile dvorano, ki so vse navzoče v dvorani skrbno postregle in tudi vse lepo pospravile za sabo. Hvala vsem, ki so oblekli slovensko narodno nošo, da je bilo še bolj slovesno in še bolj slovensko.

Bog povrni vsem in vsakemu posamezniku oziroma posameznicam, ki ste s svojo ljubeznivostjo in iznajdljivostjo zares vredno in na višini predstavili slovensko skupnost v Göteborgu. Vaš slovenski duhovnik je resnično ponosen na vse, ki čutite s Cerkvijo in ste kot Slovenci dejavni v slovenski misiji ali pa v župniji Kristusa Kralja.

30-letnica KD Slovenija iz Olofströma in 18. slovensko srečanje na Švedskem

Kakor se spodobi, se je na tako pomembni jubilej potrebno pripraviti. Nadvse iznajdljivi in delovni Ciril M. Stopar, sedanji predsednik KD Slovenija v Olofströmu, je vsa slovenska društva že dolgo prej obvestil in povabil, da se udeležijo tega pomembnega dogodka. Plakati so vabili ljudi po

Harmonikar Jože Zupančič

slovenskih društev na Švedskem k skupnemu praznovanju. Posebej so vabile v Olofström Vesele Štajerke in seveda gostje pobratene občine Sora pri Medvodah na Gorenjskem.

Praznovanje tako častitljivega jubileja se je odvijalo v soboto, 2. oktobra. V krajevni dvorani v tem kraju na vzhodnem Švedskem se je že zgodaj pripravljalo na praznovanje. V predprostoru je bila likovna razstava štirih rojakinj in enega rojaka, ki so razstavljali svoja olja na platnu. Slovenski duhovnik je bil prijetno presenečen nad tako lepo razstavo in nad skritimi talenti med rojaki na Švedskem, saj so take razstave bolj redke. Prav tako so si navzoči v predprostoru Folkets hus lahko ogledali fotografije, ki so predstavljale kroniko 30-letnega življenja in dela slovenske skupnosti v Olofströmu. Slovenskemu duhovniku Zvonetu so se ob tej razstavi misli vrnil nazaj za deset let, ko je takratni predsednik Stojan Cotič, skupaj z Upravnim odborom in sodelavci organiziral in izvedel 20-letnico obstoja KD Slovenija v Olofströmu. Takrat je bil slovenski duhovnik

Zvone komaj eno leto na Švedskem, bolj kot ne novinec pri spoznavanju slovenstva na Švedskem. Pa vendar se je tudi to praznovanje zapisalo v njegovo srce.

Pred dvanajsto uro se je v soboto, 2. oktobra, vila povorka gostov iz Slovenije v narodnih nošah od Folkets husa na trg v Olofströmu. Vesele Štajerke, KUD Oton Župančič iz Sore s folklorno skupino, tamburaškim orkestrom in dekliskim pevskim zborom so navdušili vse navzoče, ki so se v lepem številu zbrali na trgu. Predsednik KD Slovenija v Olofströmu Ciril M. Stopar je pozdravil goste iz Slovenije in Švedske ter predal besedo gostom. Za zaključek je nastopila tudi švedska folklorna skupina Holje Folkdansgille. Navzoče so pozdravili tudi ga. Jadranka Šturm Kocjan, direktorica vladnega Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, Njena Ekselenca ga. Darja Bavdaž Kuret, slovenska ambasadorica na Švedskem, županja Olofströma in župan Sore.

Ob 18.30 je sledilo slovensko praznovanje v Folkets hus. Slovenski in švedski himni je sledil pozdrav vsem gostom in navzočim. Med drugim je izrekel čestitko KD Slovenija v Olofströmu in nagovoril navzoče v dvorani tudi slovenski dušni pastir na Švedskem Zvone Podvinski. Nato je sledil kulturni program, ki je bil izredno bogat, a po mnenju mnogih, ki so prišli na to praznovanje tudi zelo od daleč, je bil program na žalost predolg. Kakor koli, bilo je zares lepo in pristrčno slovensko. Ko so mladi folkloristi, tamburaši in pevke prikazali vse, kar znajo, se je začela slovenska veselica, ki je trajala pozno v noč oziroma do jutranjih ur.

Gårdsfest v Göteborgu

Slovenski umetniki med predstavnicama Slovenije ob 30-letnici KD Slovenija iz Olofströma

Koliko skritega dela in žrtev je bilo vloženo v to praznovanje. Koliko sodelavcev je bilo potrebnih, da je tekla postrežba in da so bili gostje tega srečanja zadovoljni. Naj vse to pripomore, da bo slovenstvo še dolgo živelo na Švedskem. Čestitke vsem, ki so pripomogli k lepemu praznovanju 30-letnice obstoja KD Slovenija v Olofströmu in 18. slovenskega srečanja na Švedskem, kakor tudi rojakom iz Malmöja, ki so se kljub praznovanju naslednji dan udeležili slovenske sv. maše v lepem številu.

vaš Zvone Podvinski

Letošnje romanje je vodil ljubljanski pomožni škof Andrej Glavan. Iskreno smo se veselili njegovega prihoda. Da se ob prihodu ne bi izgubil na letališču v Zürichu, smo mu pripravili posebno dobrodošlico. Ko je škof zakorakal skozi vstopna vrata v poslopje letališča, je ob župniku Davidu s presenečenjem uzrl gospe Angelco Krsnik in Majdo Ipavec v slovenskih narodnih nošah. Takoj mu je postalo jasno, da sta tam zaradi njega in spoštljiva zadrega ob spre-

jemu visokega obiska se je pretopila v sproščeno in veselo snidenje.

Seveda ubogi škof, ki ga pestijo mnoge obveznosti, tudi pri nas ni imel počitka. Privoščil si je lahko le kratek dopoldanski sobotni sprehod v dežju po centru Züricha. V popoldanskih urah pa ga je župnik že odpeljal v Schaan v Liechtensteinu, kjer smo imeli slovesno sveto mašo z domačini na predvečer romanja v Einsiedeln. Ker je ta maša običajno namenjena kot darilo eni od krajevnih župnij, kjer imamo slovenske maše, je bila seveda dvojezična. Gospod škof se je v tem pogledu dobro izkazal, saj mu je tudi nemščina očitno kar domača. Pri maši je že prepeval združeni pevski zbor sv. Frančiška in sv. Ane iz občine Lenart pod vodstvom prekaljenih zborovodij Andreja Dvoršaka in Natalije Šijanec.

V nedeljo, 26. septembra, smo se ob pol enajstih že začeli zbirati h križevemu potu. Vodila ga je sestra Avrelija Pavel, ki je dolga leta delovala v naši sredi. Seveda se je vse skupaj odvijalo v dežju, kar je značilno za zadnje septembrske

ŠVICA IN LIECHTENSTEIN

36. vseslovensko romanje v Einsiedeln

Leto za letom se s hvaležnostjo spominjamo ustanovitve Slovenske misije v Švici in Kneževini Liechtenstein. To se je zgodilo v Einsiedelnu leta 1968. Zato se vsako leto rojaki podamo na romanje na ta milostni kraj in obnavljamo svojo posvetitev Mariji.

Na romanju v Einsiedelnu je škof Glavan podelil zakrament svete birme Lini Novak iz Berna.

dni. A to ni zaustavilo množice naših rojakov, ki so prišli ne samo iz Švice in Liechtensteina, temveč tudi iz Avstrije in Nemčije. Posebej pohvalna je vsakoletna zvestoba najbolj oddaljenih romarjev iz Stuttgarta z župnikom Zvonetom Štrubljem.

Ni treba posebej poudarjati, da je bila maša zelo slovesna, saj je bila bazilika polna Slovencev in ob taki priložnosti ne more biti drugače kot slovesno. Temu so dali svoj pečat ob škofu zbrani somašniki, prisotnost našega prijaznega veleposlanika g. Miha Vrhunca s soprogo in drugih predstavnikov veleposlaništva, mogočen pevski zbor, narodne noše in mi vsi, ki sta nas molitev in petje povezala v mogočno hvalnico Bogu. Tudi vodstvo svetišča je našemu romanju

vedno posebej naklonjeno, ker je pač slovensko praznovanje ob altarju vedno nekoliko posebno v primerjavi z drugimi.

Gospod škof je ob tej priložnosti podelil tudi zakrament svete birme Lini Novak iz Berna. Lina je hčerka prvega sekretarja veleposlaništva dr. Antona Novaka in zvesto prihaja s starši k slovenskim mašam v Bernu. Ob njeni dobri in verni družini se ni bati, da bi se v življenju izgubila.

Popoldanski program romanja je bolj kulturno obarvan. Seveda je imel glavno vlogo gostujoči pevski zbor, ki se mu je posrečeno pridružil tudi ansambel Slovenjgoriški fantje. In kot posebno presenečenje je s svojimi sposobnostmi obogatil program tudi naš umetnik in čarodej

Edi Vidmar, ki ga vsi poznamo z imenom Edi 2000.

Bogu hvala za vse, zahvala pa gre tudi ljudem. Dolga leta je bil med glavnimi organizatorji nemotenega poteka romanja gospod Janko Kramberger iz Liechtensteina. Letos se je vrnil v domovino in smo se morali pač znajti brez njega. Hvala mu za vse, kar je storil za Slovensko misijo. Hvala pa tudi vsem tistim, ki ste se letos tako požrtvovalno zavzeli, da je vse tekle, kot je treba, v zadovoljstvo vseh. Saj veste, da velike stvari ne morejo uspeti brez velikodušnih src.

Pa na srečno svidenje ob Mariji v Einsiedelnu prihodnje leto na četrto septembrsko nedeljo.

Vaš župnik David

OZNANILA IZ NAŠIH ŽUPNIJ

ANGLIJA

MAŠE IN SREČANJA V ADVENTNEM IN BOŽIČNEM ČASU

ROTHWELL: sobota, 27. novembra, ob 3.00 pop. – 1. adventna nedelja
KEIGHLY: nedelja, 28. novembra, ob 3.00 pop. – 1. adventna nedelja
CHAPEL END: nedelja, 5. decembra, ob 3.00 pop. – 2. adventna nedelja
ABERDARE: sobota, 11. decembra, ob 11.30 dop. – 3. adventna nedelja
LONDON: nedelja, 12. decembra, ob 4.00 pop. – 3. adventna nedelja
DERBY: nedelja, 19. decembra, ob 3.00 pop. – 4. adventna nedelja
BEDFORD: petek, 24. decembra, ob 8.00 zvc. Maša sv. večera v župnijski cerkvi na Midland Road.

ROCHDALE: nedelja, 26. decembra, ob 3.00 pop., slovesna božična maša v kapeli poljskega kluba (Beechwood).

LONDON: nedelja, 9. januarja 2005, ob 4.00 pop., nedelja Jezusovega krsta
SPOVED – če boste hoteli opraviti adventno ali božično spoved, boste imeli za to dovolj priložnosti pred sv. mašo ali tudi po njej.

OBISKI BOLNIKOV – v vseh krajih po predhodnem dogovoru.

FRANCIJA

Svete maše:

Chatillon 17. oktobra ob 11. uri (celodnevno srečanje)

1. novembra ob 11. uri

13. novembra ob 19. uri

28. novembra ob 11. uri

Mericourt 31. oktobra ob 10. uri

27. novembra ob 17. uri

Merlebach 17. oktobra ob 10. uri (celodnevno srečanje)

14. novembra ob 10. uri (celodnevno srečanje)

NEMČIJA

Svete maše v novembru 2004

STUTTGART, sv. Konrad: 7., 14., 21. (če dobimo namestnika, ker je skupnost na bibličnem seminarju) novembra ob 16.30.

BAD URACH, sv. Jožef: v soboto, 6. novembra, ob 17.00.

BÖBLINGEN, sv. Bonifacij: 7. novembra ob 9.45.

PFÜLLINGEN, sv. Wolfgang: v soboto, 13. novembra, ob 16.45.

SCH. GMÜND, kapela sv. Jožefa: 14. novembra ob 9.30.

SCHORNDORF, kapela pri sestrah: 21. novembra ob 9.00 (če dobimo namestnika, ker je skupnost na bibličnem seminarju).

AALEN, sv. Avguštin: sobota, 21. novembra, ob 11.00 (če dobimo namestnika, ker je skupnost na bibličnem seminarju).

HB-BÖCKINGEN, sv. Kilian: 27. novembra ob 17.00.

OBERTENFELD, Srce Jezusovo: 28. novembra ob 9. uri.

ESSLINGEN, sv. Elizabeta: 28. novembra ob 17.00.

SLOVENSKI DOM: župnijska pisarna je odprta v torek in petek od 9.00 do 12.00. V torek, sredo in petek tudi od 16.00 do 19.00 ure ter vedno po maši.

SOBOTNA ŠOLA IN ŽUPNIJSKI VRTEC. Stuttgart: 13. in 27. novembra v Slovenskem domu od 10. do 12. ure. V mesecu decembru bo šola in vrtec: 4. decembra – priprava na prihod sv. Miklavža; 18. decembra od 10. do 12. ure.

VABIMO VAS

1. Prvega novembra, na praznik vseh svetih: **ROMANJE K AVE MARII** V DEGGINGEN, ob 14. spovedovanje, ob 15. zahvalna maša in molitve za rajne. Somaševanje vodi g. Stanislav Gajšek iz Ingolstadt. Srečanje vernikov iz Ulma, Augsburga, Ingolstadt in Stuttgarta.

2. Od 19. do 21. novembra **NA DRUŽINSKI IN BIBLIČNI SEMINAR**, ki ga vodi profesor sv. pisma dr. Marjan Peklaj na temo: **PREROKI VČERAJ IN DANES.** Potekal bo v Nonenhornu blizu Bodenskega jezera.

Podrobnejše informacije dobite v mesečni prilogi Naše luči: Med nami povedano.

Konzularni dnevi-Stuttgart, Sophienstr. 25/II so redno 1. in 3. četrtrek v mesecu, v mesecu novembru so: 11. in 25. od 9.00 do 12.30 in od 13.00 do 16. ure. Tel: 089/543-98-19..

Marko Kremžar:

LETO BREZ SONCA

Uši so skoraj izginile, tifus je prešel, bolhe in stenice pa so ostale do konca.

Da so se zaporniški oblastniki bali uši, ki so lahko prenašale bolezni, smo imeli majhno zaslugo priporniki. Bodisi pri deljenju hrane bodisi na poti k zaslišanju smo, če je bilo le mogoče, frcnili na stražarje kako uš. Pa tudi na zaslišanjih smo, kadar se je dalo, iz stisnjene pesti, kamor smo jih spravili, spustili nad zasliševalce kaj belih živalic, ki smo jih delili po pasmah. Ene so imele sive, druge rdeče križe na hrbtih. Predstavnikom oblasti smo skrivaj frcali po možnosti rdeče – ker se nam je zdelo tako bolj pravično.

Zima je bila in oblast je pričela pripravljati ljubljansko javno mnenje na bližajoče se procese. Od časa do časa so komunisti organizirali pred zidovi sodnije proteste in »mitinge«, kjer so »ljudske mase« zahtevale od oblasti, naj odprejo vrata, da tako imenovano »ljudstvo« opravi z zaprtimi »izdajalci« na kratko in dokončno.

Kričanje se je navadno pričenjalo, ko se je že zvečeralo. Najprej smo slišali, da vpijejo neke daleč, končno so prišli prav pod zapore. Zdelo se je, da vpitju ni bilo konca. Kričali so v vseh mogočih tonih: »Smrt, smrt, smrt izdajalcem!« in razbijali po vratih jetnišnice.

Sedeli smo ob steni in se gledali. Bodo udrli vrata? Jih bodo ječarji spustili med nas, saj so njihovi visoki »tovariši« sami organizirali to blazno, pijano vpitje. Morda se jim zdi primernejše, da nas prepustijo anonimni, a zato ne manj njihovi »množici«, da nas pobije. Ali rabijo morda kričače le zato, da pokažejo, kako težko jim je ubraniti »zločince« pred »ljudsko jezo«? Vse to smo ugibali, ko smo zaskrbljeno poslušali

kričanje in razbijanje po velikih vhodnih vratih na Miklošičevi. Ker je bilo okno naše sobe obrnjeno prav tja, smo te nočne serenade občutili verjetno bolj neposredno kot jetniki po drugih hodnikih.

Krepki Vehovec je ob takih priložnostih rad privlekel izza kible metlo. Z njenim ročajem v roki je stal ob vratih. »Če uderejo notri, vsaj enega vzamem s seboj na drugi svet!« je tolažil nas in sebe.

Ko je nekoč napetost privrela do viška in se nam je zdelo, da bodo vsak čas vlomili s ceste in pridrveli nad nas, se je oglasil s svoje odeje ob nasprotni steni zobozdravnik Weis. Bil je majhen, starejši gospod. Trpel je zaradi srca in napade hude srčne angine je blažil s tabletami, ki si jih je dajal pod jezik.

Ta tihi, bolni, nadvse olikani sivolas mož se je kar naenkrat razvnel. Vstal je in oponašajoč množico zavpil naglas skozi okno: »Smrt! Smrt tudi vam!« Tisti hip ga je zbolelo pri srcu, a se je še sede spakoval in na krike s ceste tudi on kričal: »Smrt! Smrt barabam!«

Prizor je sprostil napetost. Bruhnili smo v smeh.

Pričeli smo se krohotati na ves glas. Weis si je dal pod jezik tableto in na odeji sede stiskal pest kot v partijski pozdrav in se pačil: »Smrt barabam!« Čim glasneje je donelo pred zidovi: »Smrt izdajalcem! Pobijte bele kurbe! Smrt fašistom! Smrt!«, bolj smo tudi mi kričali: »Smrt barabam!« Naš smeh je bil nalezljiv. Odprli smo okna in kmalu je vse nadstropje odmevalo od smeha. Sodnijski zaporji so tisti večer na divjanje naščuvane množice, na grožnje in psovke odgovarjali z gromkim krohotom. Vendar ta smeh ni bil tak kot oni, ki so ga nekoč izzvale Jalnove zgodbe. To je bil krohot upora. Bil je izziv. Vsaj za hip je preglasil sovraštvo, ki je prihajalo od zunaj, pa tudi tesnobo, ki je bila v nas. Ob tolikem ponavljanju »smrti« je beseda izgubila svojo ost.

(Esslingen) Naše pridne gospodinje ob prazniku vinske trgatve

Še več besed je tiste čase spremenilo ali izgubilo pomen. Tovariš, na primer, je postal politična kategorija; ljudstvo je bilo nadomestek za pravico; množica, masa je dobila metafizično razsežnost; osvoboditev je postala mit in svoboda režimska koncesija; izdajalec, fašist je bil vsak nasprotnik partije; obveznemu zborovanju so rekli miting, političnemu umoru – likvidacija, partijski kraji pa zaplemba. Besedam so jemali prvotni pomen in s tem neopazno spreminjali družbo.

Desetega decembra so me preselili iz sobe 125, kjer sem se bil že udomačil, v sobo 117 – spet med mladotletne, verjetno zato, da bi me obvarovali nevarnega vpliva odraslih, politično nespreobrnljivih sojetnikov. Enaka usoda je doletela tudi Ivana Habjana in tako sva se znašla spet drug ob drugem na trdih tleh jetniške sobe, ki je bila sicer taka kot ostale, a je bila namenjena mladotletnikom.

Sprva se nisem mogel privaditi na direndaj, ki je vladal tu. V tej sobi smo bili politični manjšina. Ostali so bili kriminalci različnih vrst in kalibrov. Kljub temu je bil Janez Stržaj, bivši domobranec, vsestransko upoštevan starešina. Še vedno je nosil uniformo kot jaz, vendar z razliko, da je bila njegova čista, medtem ko je bilo moji že težko razločiti barvo. Rahlo je šepal, ker je bil malo pred umikom ranjen. Nekaj mesecev je bil starejši od mene.

Rad je pripovedoval o svoji rodni Notranjski in me vabil na poljši lov – koj ko bova prosta. »Tudi čez deset let ali več,« mi je zatrjeval, »pridi in bova šla polhe loviti ...« Potem mi je opisoval čudovito romantični nočni lov na polhe in nič manj čudovito slastne jedi, ki jih je mogoče, če ne celo obvezno, pripraviti takoj po lovu. Ker v tej celici ni bilo večernega pripovedovanja in ne skupne molitve, so bile Janezove pripovedi v ožjem krogu prijateljev toliko bolj cenjene.

Tudi sem smo dobivali pakete. Nekega dne se mi je v zvezi s tem pripetilo nekaj sicer povsem nepomembnega, kar pa mi je ostalo v spominu ver-

jetno zato, ker mi je bilo nerazumljivo. Neki sotrpini je dobil paket. Ta je priromal v sobo odprt, kot vedno, tako sem tudi jaz, ki sem stal v bližini, lahko pogledal vanj. Med drugimi dobrotami sem opazil čebulo. Zagrabil me je občutek, da moram čebulo dobiti. Nikoli je nisem jedel kar cele in nisem imel pojma, kakšnega okusa je, a poželenje je bilo tako močno, da sem odšel na drugi konec sobe, da je ne bi videl. Nič ni pomagalo. Čebula je bila tam in jaz sem jo moral pokusiti. Vzel sem iz paketa, ki sem ga dobil kak dan prej, jabolko in ga nesel sotrpinu s čebulo. Ponudil sem zamenjavo, ki jo je fant z veseljem sprejel. V rokah sem držal veliko rjavo čebulo in ugibal, kako naj se je lotim. Odvil sem zunanje listke, pa ugriznil vanjo, kot bi bila jabolko. Užitek je bil nepopisen. Ni me pekla. Bila je neizrekljivo dobra. Kasneje sem zamenjal še eno jabolko. Potem je bilo jabolko in čebule konec. Ko sem mnogo kasneje že na svobodi poskušal jesti čebulo na podoben način, mi ni šlo. Rad jo imam še, a ne da bi jo jedel kar scela kot tiste dni v celici za mladotletne.

Kmalu so pripeljali med nas še nove jetnike iz različnih sob. Med njimi je bil Janez Kokalj, s katerim sva kasneje delila usodo ponovnega begunstva in končno izseljenstva, malo kasneje pa so privedli tudi Riharda Beuermanna, bližnjega soseda iz Most. Še nekaj drugih mladotletnikov je prikapljal, potem pa je bila zasedba polna. Kljub temu da smo bili zbrani z vseh vetrov, smo se v glavnem in menda z eno samo izjemo, ki jo bom omenil kasneje, kar dobro razumeli.

Z Janezom Kokaljem se prej nisva poznala. Med nas je prišel, ko je bil menda že sojen. Tudi on je bil vrnjen iz Vetrinja, pa prestal – kot mladotleten – Teharje in ljub-

*Slovenci iz Hildesheima
in Hannovra na obisku
v Hamburgu*

ljansko Ozno. Bil je prvi, ki mi je tiste dni v sobi za mladoletne podrobno govoril o neizrekljivem trpljenju, ki so ga bili deležni ujetniki na Teharjah.

Menda sem takrat v ljubljanskih zaporih prvič občutil, kako težko je opisati trpljenje. Smrt enega te pretrese, njegovo trpljenje te lahko napolni z usmiljenjem. Smrti in muke tisočev pa, če ne pomisliš, lahko postanejo statistični podatek, katerega um ne zazna in srce ne občuti. Prav kakor človek ob prehudi bolečini izgubi zavest, tako mu ob srečanju s prevelikim zlom lahko otrpne srce. Leta kasneje, ko sem bral, da so komunisti v desetletjih svojega terorja pobili po vsem svetu nad sto milijonov ljudi, sem razumel, ne pa opravičil vsestransko brezbriznost. Dnevna prometna nesreča, prikazana na televiziji, lahko postane za gledalca, ki se brani misliti, bolj realna kot sto milijonov žrtev, pa čeprav jih od teh veliko leži nepokopanih v njegovi neposredni bližini. Seveda nekritičnemu in brezbriznemu gledalcu ob tem polagoma odmirja srce, da postaja brezsrčen. A kdo naj to opazi sredi brezsrčne družbe?

Ob nepopisni slovenski in svetovni tragediji tistih let me vedno bolj pretresa še druga misel. Za vsako umorjeno, za vsako mučeno osebo stoji nekdo, druga oseba, ki je mučila, ki je morila. Nepregledna vrsta morilcev ni manj pretresljivo dejstvo, kot je število in trpljenje njihovih žrtev. Vsak od njih je v trenutku, ko je bližnjemu povzročil hudo, v sebi ubil košček vesti. Ne morem se znebiti občutka, da to nevidno pokopališče tudi slovenske vesti leži na našem narodu s podobno svinčeno težo, kot ga obtežujejo desetstisoča nasilno odvzeta življenja in zlomljene duše.

Z Janezom so naju kasneje ločili in se v zaporu nisva več videla. Našla sva se spet v Argentini. Sva med redki mi v Buenos Airesu, ki poznajo ljubljanske »ljudske« zapore od znotraj.

Rihard, ki je bil kot sin učitelja glasbe že od malega izvrsten violinist, je tudi v zaporu komponiral. Seveda

je bil za to potreben Stržajev svinčnik in papir ali karton od paketov. Jaz sem mu žvižgal melodijo, ki jo je prej napisal na rob škatle, na drugem papirju pa je sam dodajal spremljavo. Tako si je krajšal samotne ure. Kasneje sem zvedel, da se je po letih zopora res lahko posvetil glasbi in je končno postal dirigent.

Vedeli smo, da je ena glavnih točk na Rihardovi obtožnici smrt dveh deklic, ki ju je zadnje dni vojne po nesreči zadela krogla. Eden od svarilnih strelav v zrak domobranske patrole, ki je nadzirala dolge tovarne vlake z minami in z municijo v bližini postaje, je bil lahko vzrok nesreče. Pri tej patroli, ki naj bi na prošnjo železničarjev pazila, da ne bi ljudje stikali po skladiščih in vagonih ter tako povzročili kake eksplozije, sem bil udeležen tudi jaz. Poročnik, ki je patrolo vodil, Rihardov nadrejeni iz neke upravne enote, je prišel na štab po okrepitev. Dali so mu tri vojake, ki niso bili dežurni, med njimi mene, in nam naročili, do katere ura naj bomo spet na službenem mestu. Ker se nam je štabnim mudilo, smo se čez čas ločili od glavnine in se pričeli vračati. Tako nismo bili na kraju, kjer se je dogodila nesreča. Kljub temu me je Rihard navedel kot pričo. Ostali člani patrole so bili verjetno takrat že dolgo mrtvi. Na dan razprave so me nekaj ur za njim pazniki odpeljali na pričevanje v sodno dvorano. Tako zagovornik kot tožilec sta me spraševala, na skici sem moral pokazati, kje smo bili, v katero smer smo šli eni in drugi, potem sta me odpustila. Po razpravi se je Rihard vrnil v sobo le po svoje stvari. Ker ga je čakal stražar pri vratih, ni govoril, le poslovi-la sva se. Nisva se več srečala.

Vesele Štajerke med nastopom v Olofströmu

Z Ivanom Habjanom pa sva še nekaj mesecev delila usodo.

Posebno doživetje so predstavljali mladi partizani, ki so bili v tej sobi tudi zaprti med nami. Imeli so jih zaprte zaradi kriminala, čeprav po takratni arestantski navadi ni nihče razlagal, česa ga dolžijo. Večina izmed njih je še nosila uniformo. Dva od teh je metalo. To ni bila božjast. Rekli so ji »živčna bolezen«. Naj ju opišem, ker mislim, da je njuna oboležost značilna za partizansko dobo po revoluciji.

Vsi, ki so tedaj živeli v Sloveniji, vedo, koliko je bilo partizanov, ki jih je tiste mesece metala »živčna bolezen« tudi po cestah, a o tem molčijo. Šofer invalidskega doma, tudi partizan, ki je bil zaprt med nami, je rekel, da je tovarišev s tako boleznijo poln dom. Kadar imajo napade, jih z jermeni vežejo na postelje, vendar nekateri, stegnjeni na ležišču, železno posteljo ob napadu celo skrivijo. Toda internirani so le najhujši primeri. Večina jih živi prosto. Tako sta bila prosta, dokler ju niso zaprli, tudi omenjena tovariša.

V tej sobi sem imel prvič občutek, da sem v narodno mešani Jugoslaviji. Do takrat sem bil vedno med samimi Slovenci. Od omenjenih dveh partizanov pa je bil eden Hrvat iz Korduna, drugi pa Srb iz Beograda. S tem sva se precej dobro razumela. Večkrat mi je pripovedoval o sebi in o svojih doživetjih med revolucijo. Sicer pa so bili partizani do nas političnih nezavpljivi in tudi mi do njih.

Pa pojdemo po vrsti.

Nekega dne so pripeljali med nas iz drugih sob tri mladoletne partizane. Eden od teh, Slovenec – Milan mu je bilo ime – nas je opozoril, da njegova tovariša »meče«. Nismo razumeli, o čem govori. O »živčni bolezni«, o kateri je govoril, nismo nikoli slišali. Pa smo prav kmalu videli, kaj je to in tudi, da ima Milan podobne težave.

Že prvo popoldne je Srb, ko je stal sredi sobe, nenadoma zatulil in padel na tla. Pričel se je zvijati in tolči krog sebe. Prestrašili smo se. Fant je udarjal z rokama in nogama po tleh s tako silo, da smo mislili, da si bo z divjimi udarci polomil vse ude. Milan je kričal, naj ga držimo. Dva sva ga zagrabila za vsako nogo, dva za vsako roko, da bi ga umirili. Stegnjen in brez zavesti se je zvijal pod nami.

(Hamburg) Naj odmeva slovenska pesem.

Ob neki taki priložnosti sem mu tiščal k tlom stopalo, nekdo drugi pa koleno. Ko je ta za hip popustil, je ubogi srbski partizan dvignil nogo s tako silo, da me je vrgel čez glavo na tovariše, ki so ga držali za stegnjeni roki.

Postali smo previdnejši. Dokler je trajal prvi del napada, smo ga držali z vsemi silami. Ko se mu je dihanje umirilo, smo počasi popustili. Takrat je pričel, še vedno na tleh in brez zavesti, peti:

»Kud udara, kud probija

proletarska divizija ...

Kud udara, kuda kreče,

bez pobjede doči neče ...«

Med petjem je na tleh leže mihal z nogami in rokami, kakor da bi korakal. Ko je bilo pesmi konec, je sledil kratek odmor. Fant, še vedno brez zavesti, je ležal na tleh in težko dihal. Tu in tam je zaječal in se stresel.

Potem je pričel strašno preklinjati ... in končno: »Jebem ti majku četnišku! – Kako ti gori brada – gori ti brada, gori, gori ... ti brada – jebem ti ...« Z roko je majal pred široko odprtimi srepimi očmi v loku, kakor da bi z nevidno baklo res nekaj žgal. Nato je zastokal, se zagrabil za obraz in se zvil v bolečini. Napada je bilo konec.

Tega prizora se spomnim do zadnje podrobnosti, ker ni minil dan, da se ne bi napad ponovil enkrat, dvakrat, trikrat – vedno enako.

(Se nadaljuje)

PREPROSTOST

»Če si nadenem vse te zapestnice in ogrlice, bom bolj elegantna, kajne!« je bila domišljava Lučka.

Mama je menila, da zaradi okrasov ne bo bolj elegantna, ampak če bo napravila danes kaj dobrega. Eleganca je v dobroti srca.

PRAVA ELEGANCA JE V SORODSTVU S PREPROSTOSTJO

Popoldne je šla Lučka z mamo v trgovino. V izložbi so bili trije pari čevljev in Lučki je bil takoj eden zelo všeč. Potem sta šli v prodajalno. Na policah je bila nepregledna vrsta čevljev. »No, kateri so ti tukaj všeč?« je vprašala mama. Lučka se ni mogla odločiti za nobene. »Tako je, vidiš!« ji je rekla mama domov grede, »če je na tebi preveč okrasov, nihče ne bo prav videl tebe.«

PRVI KRISTJANI SO SE SHAJALI IN UŽIVALI HRANO Z VESELIM IN PREPROSTIM SRCEM.

(prim. Apd 2,46)

NAREDI SAM

ZAŠČITA ZA SVEČO

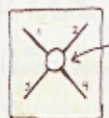

1. POTREBUJEŠ:

- TANJŠI PAPIR IN KARTON,
- ŠKARJE,
- LEPILO,
- SVEČKE.

4.

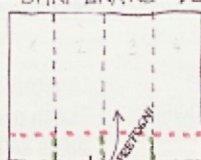
IZ KARTONA IZREŽI KVADRAT VELIKOSTI SPODNIEGA DELA ŠKATLE.

V SREDINI IZREŽI LUKNJO IN ŠTIRI ZAREZE.

2.

PREPOGNI PAPIR NA ŠTIRI ENAKE DELE.

PO RDEČIH ČRTAH PREPOGNI SPODNJI DEL IN S ŠKARIAMI ZAREŽI PO PREGIBIH (ZELENE ČRTICE).

5.

NALEPI KVADRAT NA SPODNJI DEL ŠKATLE.

3.

PAPIR ZLOŽI SKUPAJ TAKO, DA DOBIŠ ŠKATLO.

6.

SVEČO POTISNI OD SPODAJ SKOZI LUKNJO. DOBIŠ PODSTAVEK ZA SVEČO.

Policista čakata avtobus mestnega prometa. Prvi čaka progo številka 1, drugi progo številka 2. Ko prispe avtobus številka 12, oba vstopita.

Planinec si je pred planinsko kočjo naročil kozarec kuhanega vina, natakark pa mu je prinesel štiri kozarce.
 "Saj sem naročil le enega!" je protestiral planinec.
 "Oh, oprostite, spet ta odmev!" se je opravičil natakark.

Zdravnik je bil sredi noči poklican k bolniku. Pregleda pacienta in ga vpraša:
 "Ste že napisali oporoko?"
 "Ne, doktor. Ali je tako hudo?"
 "Pokličite vašega odvetnika ali notarja in vaše sorodnike!"
 "Ali to pomeni, da je z menoj konec?"
 "To ne, toda nočem biti edini, ki je bil zbujen sredi noči brez potrebe!"

Obiskovalec na policijski postaji zagleda na stenah izobešene tiralice in vpraša:
 "Kdo so pa tile ljudje?"
 "To so kriminalci, ki jih iščemo?"
 "Zakaj jih pa niste prijeli takrat, ko ste jih slikali?"

"Koliko policistov je potrebno, da aretirajo črnca?"
 "Trije. Eden ga vklene, druga dva pa neseta kasetofon."

"Natakark, jaz sem že preveč spil! Prosim, prinesite mi kaj, da se bom streznil!"
 "V redu! Takoj vam bom prinesel račun!"

Gost pride v restavracijo. Ker garderobe ni nihče varoval, je plašč obesil na obešalnik in nanj z bucico pripel list papirja, na katerega je napisal:
 "Franc Kovač, boksar!"
 Ko je po večerji odhajal, je ugotovil, da plašča ni več. Na praznem obešalniku je bil zataknjen listek papirja z napisom:
 "Lojze Z., maratonec."

"In vi trdite, da ste najboljši trgovec pri nas?" se čudi direktor.
 "Tako je! To lahko dokažem! Včeraj sem kmetu prodal

molzni stroj za edino kravo, ki jo je imel, pa še to sem mu vzel v račun."

Policista sta se skregala v prostorih policijske postaje.
 "Ti si največji norec, kar sem jih kdaj videl!" je zavpil prvi.
 "Ti si pa idiot, da ni večjega na svetu!" je rekel drugi.
 Takrat je mimo prišel komandir in rekel:
 "Očitno sta pozabila, da sem jaz še v službi!"

Policist na cesti sreča kmeta, ki za seboj vleče vrv. Začuden mu reče:
 "Se ti je zmešalo? Zakaj pa vlečeš vrv za seboj?"
 "Pa jo ti porivaj pred seboj, če si že tako pameten!" mu zabrusi kmet.

"Kdo od vas mi lahko pove kakšno zimzeleno rastlino?" vpraša učiteljica biologije svoje učence.
 "Globoko zamrznjena špinača!" se veselo oglasi Gorazd.

Gorenjec razkazuje sodelavcu pravkar zgrajeno novo hišo: kuhinjo, spalnico, dnevno in otroško sobo ... Potem prideta v sobo brez stropa.
 "Kaj pa je to? Zakaj pa tu ni strehe?"
 "To je pa tuš!"

Desetar je postrojil svojo desetino vojakov in jim dejal:
 "Poročnik je obljubil, da bo dobil tisti, ki je najbolj len, teden dni dopusta! Kdor misli, da je len, naj stopi korak naprej!"
 Vsi vojaki so stopili korak naprej razen enega.
 "Zakaj pa ti ne stopiš naprej?" ga je vprašal desetar.
 "Prelen sem in se mi ne da!"

Umetnik prosi stanodajalko:
 "Lepo prosim, potrpite še malo z najemnino! Nekoč mi boste še hvaležni, saj bodo ljudje govorili, da je tu stanoval velik umetnik!"
 "Če do jutri ne plačate najemnine, bodo to lahko govorili že pojutrišnjem!"

Glasbenik je na vhodna vrata v stanovanjski blok pritrdil listek z napisom:
 "Prodajam klavir!"
 Naslednji dan je bilo na listku pripisano: "Hvala Bogu!"

401A0 Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. – Naš naslov: Gebr. HORZEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-40721 Hilden pri Düsseldorfu. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). – Informacije dobite pisno ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

409B1 34-letni Slovenec, samski, želi spoznati samsko žensko, nekadilko, nealkoholičarko, staro do 38 let. Majhen otrok ni ovira. Živela bi v Skandinaviji, narodnost ni pomembna. Dobro in razumevajoče srce bi mi pomagalo premostiti življenjske težave. Kasneje mož-

na tudi poroka. Samo resne ponudbe pošljite na uredništvo Naše luči pod šifro »Skandinavija«.

404A5 Naprodaj je večja nedokončana hiša. Stoji na lepi južni sončni legi v Metliki v Beli krajini. Vse informacije dobite po tel. 0049 (0)89. 476 110 v Münchnu. Cena po dogovoru.

409A1 Slovenka pri petdesetih letih dobrega značaja, vesela in z vsestranskim zanimanjem, pozitivno usmerjena, želi spoznati sebi primerne rojaka. Šifra: »jesen«.

Zanimive slovenske povezave po svetu

Zamejci na internetu

<http://miran.pecenik.com/ts/zamejci/index.htm>

Katoliška Cerkev v Sloveniji

<http://www.rkc.si>

Mariborska škofija

<http://mb.rkc.si>

Republika Slovenija

<http://www.sigov.si>

Koroški tednik NEDELJA

<http://www.nedelja.at>

Katoliški tednik DRUŽINA

<http://www.druzina.si>

Mesečnik OGNJISČE

<http://www.ognjisce.si>

Izseljensko društvo

SLOVENIJA V SVETU

<http://www.drustvo-svs.si>

GLAS SLOVENIJE iz Avstralije

<http://www.glasslovenije.com.au/glas-slovenije.htm>

Slovenske mladinske organizacije v ARGENTINI

<http://www.sdo-sfz.com.ar>

Spletne strani slovenskih katoliških misij v Evropi

Slovenska katoliška misija na Švedskem:

<http://w1.316.telia.com/~u31627741>

Slovenska katoliška misija Berlin:

<http://www.skmbBerlin.de>

Slovenska župnija Frankfurt, Nemčija:

<http://home.t-online.de/home/skg ffm/>

Slovenska župnija Mannheim, Nemčija:

<http://www.skm-mannheim.de>

Slovenska župnija Stuttgart, Nemčija:

<http://home.t-online.de/home/skm.st/>

Slovenska župnija Essen, Nemčija:

<http://www.slomisija-essen.de>

Slovenska katoliška misija v Švici:

<http://www.slomisija.ch>

ANGLIJA, Stanislav Cikanek, London

cikanek@msn.com

BELGIJA - NIZOZEMSKA, Alojzij Rajk,

Eisden

lrjak@pi.be, lojze@skynet.be

NEMČIJA, Izidor Pečovnik, Berlin

dori@skmberlin.de

Roman Kutin, Augsburg

roman.k@oleco.net

Alojzij Zaplotnik, Essen

azaplotnik@t-online.de

Stanislav Čeplak, Oberhausen

sceplak@t-online.de

Martin Mlakar, Koeln

skm.koeln@t-online.de

Martin Retelj, Frankfurt

skg ffm@t-online.de

Janez Modic, Mannheim

janez@skm-mannheim.de

Stanislav Gajšek, Ingolstadt

skm.in@t-online.de

Zvone Štrubelj, Stuttgart

zvones@gmx.de

Marko Dvořák, Ulm

marko.dvorak@t-online.de

Janez Pucelj, München

zveza-sid@msn.com

ŠVEDSKA, Zvone Podvinski, Göteborg

zvone@telia.com

ŠVICA, David Taljat, Zürich

taljat.david@bluewin.ch

UREDNIŠTVO NAŠE LUČI

zveza-sid@msn.com, beksl@siol.net

RAFAELOVA DRUŽBA

rafaelova.druzba@siol.net

Pristojne prijavne službe v evropskih državah marsikaterega našega izseljenca še vedno vodijo kot jugoslovanskega državljan, čeprav ima le-ta slovenski potni list. Sprememba vpisa državljanstva se pač ne izvrši avtomatično, zato preverite sami na prijavnem uradu svojega bivališča, ali je vpis državljanstva pravilen. Predstavite svoj novi potni list in zahtevajte, da vas vpišejo pod kodo 131, ki je oznaka za Slovenijo. Marsikje z začudenjem ugotavljamo, kako malo slovenskih državljanov objavljajo različne statistike.

Oglas sme obsegati največ 50 besed. Cena oglasa je 20 EUR za enkratno objavo. Vsaka beseda od 50 dalje stane 0,50 EUR. Celoletna objava z isto vsebino je 150 EUR. Z večkratno zaporedno objavo narašča tudi popust. Oglaš sprejemamo do 5. v mesecu za naslednjo izdajo. Plačilo pri poverjenikih, slovenskih župnijah ali na uredništvu.

NAŠA LUČ Glasilo Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj in založnik: DRUŽINA, SI-1000 Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Ljubo Bekš, Ljubljana • Uredništvo: Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438-30-50, faks: 01/438-30-55 • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/231-32-41, E-naslov: beksl@siol.net, E-naslov: janez.pucelj@t-online.de

NAROČNINA (v valuti zadevne države): Evropska zveza 20 EUR • Slovenija 4.000 SIT • Švedska 200 SEK • Švica 30 SFR • Velika Britanija 15 GBP • Avstralija 35 AUD • Kanada 30 CAD • ZDA 18 USD • Hrvaška 110 HRK

V ceno izvoda je vračunan 8,5 % DDV. • Revija izhaja tudi s finančno pomočjo Ministrstva za kulturo.

Naročnino lahko plačate pri poverjenikih ali na upravi. Transakcijski račun pri NLB d.d.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d.o.o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56020140015204714, SWIFT LJBASJ2X • Devizni račun pri NLB, d.d.: 01000-0000200097-140-7100-1189115. • Nove naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava. Oblikovanje in grafična priprava: TRAJANUS, d.o.o., Kranj • Tisk: Tiskarna SCHWARZ, d.o.o.

ZVEZA SLOVENSКИH IZSELJENSKИH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikaneč

62, Offley Road
LONDON SW9 OLS, GB
tel. in faks (*44) 020 - 7735 6655

AVSTRIJA

Anton Štekl, delegat

Einsiedlergasse 9-11
A-1050 WIEN
tel. (*43) 1-544 2575

Oskrbuje tudi skupnost
v Linzu in Freilassingu

Slovenska skupnost v Gradcu

Mariahilferplatz 3
A-8020 GRAZ
tel. (*43) 0316 - 71 31 69 37

Janez Žagar

Kirchweg 6, A-6841 Mäder, Vorarlberg
tel. (*43) 05 52 36 21 66
Faks. (*43) 05 52 36 21 666
GSM (*43) 06 64 52 60 667

SPITTAL

A-9800 SPITTAL / Drau
Marienkapelle, Villacherstraße
Jože Andoljšek
tel. (*43) 042 3927 19

BELGIJA - NIZOZEMSKA

Alojzij Rajk

Guill. Lambert laan 36
B-3630 EISDEN
tel. (*32) 089 - 76 22 01
tel./faks. (*32) 089 - 76 22 01
GSM (*32) 0476 - 862 160

Slovenski pastoralni center

Av. de la Couronne 206, Ixelle
1050 Bruxelles

FRANCIJA

Jože Kamin

3, Impasse Hoche,
F-92320 CHÂTILLON
tel. (*33) 1-42 53 64 43
faks (*33) 1-42 53 56 70

Anton Dejak

9, rue Saint Gorgon
F-57710 AUMETZ,
tel. (*33) 3 82 91 85 06

Jože Kamin, delegat

Toni Drašček
14, rue du 5 Decembre
F-57800 MERLEBACH
tel. (*33) 3 87 81 47 82
(Mlin) (*33) 3 87 01 07 01

Štefan Čukman

6, rue Vernier
F-06000 NICE
tel. (*33) 4 93 88 58 51

HRVAŠKA

Zagreb, slovenska skupnost je oskrbovana
iz Slovenije.

ITALIJA

SLOVENIK:

dr. Jožko Pirc

Via Appia Nuova 884, I-00178 ROMA
tel. (*39) 06 - 718 47 44
faks (*39) 06 - 718 72 82

MILANO:

Slovenska skupnost je oskrbovana
iz Slovenije.

SRBIJA IN ČRNA GORA

Jože Hauptman

Hadži Milentija 75
11000 Beograd
tel. (*381) 11 308-5585

NEMČIJA

Izidor Pečovnik

Kolonnenstr. 38
D-10829 BERLIN
tel. (*49) 030 - 784 50 66
faks (*49) 030 - 788 33 39
tel. (*49) 030 - 788 19 24

Alojzij Zaplotnik

Bausemshorst 2
D-45329 ESSEN
tel. (*49) 0201 364 15 13
tel./faks (*49) 0201 364 18 04

Stanislav Čeplak, diakon

Oskarstr. 29
D-46149 OBERHAUSEN
tel. (*49) 0201 364 15 13

Martin Mlakar

Moltkestr. 119 - 121
D-50674 KÖLN
tel. in faks (*49) 02 21 - 52 37 77

Martin Retelj

Holbeinstr. 70,
D-60596 FRANKFURT
tel. (*49) 069 - 63 65 48
faks (*49) 069 - 63 307 632

Janez Modic

Römerstrasse 32
D-68259 MANNHEIM
tel. (*49) 06 21 - 28 5 00
faks (*49) 06 21 - 71 52 106

Stanislav Gajšek

Aventinstr. 25
D-85051 INGOLSTADT
tel. (*49) 0841 - 59 0 76
tel. in faks (*49) 0841 - 92 06 95

dr. Zvone Štrubelj

Staffenbergstr. 64
D-70184 STUTTGART
tel. (*49) 07 11 - 23 28 91
faks (*49) 07 11 - 236 13 31
tel. (*49) 01 78 - 441 76 75

Roman Kutin

Klausenberg 7c
D-86199 AUGSBURG
tel. (*49) 08 21 - 97 9 13
GSM (*49) 01 73 - 59 37 313

dr. Marko Dvořák

voditelj župnijske pisarne
Olgastraße 137
D-89073 ULM
tel. (*49) 07 31 - 27 2 76

Marjan Bečan

Slavko Kessler, past. sodelavec

tel. (*49) 089 - 22 19 41
Janez Pucelj, delegat
tel. (*49) 089 - 21 93 79 00
tel. (*49) 0173 - 9876 - 372
faks: (*49) 089 - 219379016
Liebigstr. 10
D-80538 MÜNCHEN

ŠVEDSKA

Zvone Podvinski

Parkgatan 14
S-411 38 GÖTEBORG
tel. in faks (*46) 031 711 54 21

ŠVICA - LIECHTENSTEIN

mag. David Taljat

Hallwylstrasse 60
CH-8004 ZÜRICH
tel. (*41) 01 301 31 32
faks (*41) 01 303 07 88
GSM (*41) 079 777 39 48

EINSIDELN 2004

Vseslovensko evropsko romanje v Einsiedeln je bilo tudi letos za vse bogato duhovno doživetje.

Škofa Andreja Glavana smo z našo švicarsko rdečo čepico v Einsiedelnu okronali za kardinala.

Na letališču v Zürichu sta škofa Glavana sprejeli Angelca in Majda.

Slovenski mašniki s škofom pred oltarjem v Einsiedelnu

Združeni pevski zbor iz občine Lenart in ansambel Slovenjgoriški fantje so vtisnili romarskemu in kulturnemu programu na romanju v Einsiedelnu pečat domačnosti.

ISSN 1408-9726

9 771408 972008